Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 97 (6.288) 1987 йил 25 апрель, шанба Баҳоси 3 тийин

ЗАМОНДОШИМИЗ 70

Бугун Тошкентда Ўзбекистон хотин-қизларининг V съезди бўлиб ўтмоқда

«МАЛИКА»НИНГ ЮЛДУЗИ

Антонина Михайловна Просинани маликачилар ҳақли равишда шундай дейишади. Бу бежиз эмас, албатта. Меҳнатсевар аёлнинг кўксини Ленин, I ва II даражали меҳнат шуҳрати орденлари безаб турибди. Бу унинг йигирма икки йиллик фидокорона меҳнатига берилган юксак баҳодир.

«Дарахт бир жойда кўкаради», дейди халқимиз. Бунга Антонина Михайловна ўз меҳнат фаолиятида тўла иқрор бўлди. Корхонага келганида ёш қизча эди. Меҳнатдан қочмади, елиб-югурди, тиниб-тинчимади, астойдил тер тўкди, ташаббус кўрсатди. Коллектив бундай кишиларни доимо ардоқлайди, эъзозлайди, ўзига етакчи қилиб сайлайди. Чунки бундай ташаббускор кишилар ўз ортидан бошқаларни янги марралар сари отлантириш қобилиятига эгалар. Мана ҳозир «Малика»нинг юлдузи ўттиз нафар хотин-қизга бош бўлиб, тикув цехида жавлон урмоқда. Бригада фақат юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаради. Унинг Г. Ҳикматова, Р. Мирзаева каби шогирдлари, бригаданинг А. Амоса, Р. Артаманова, З. Харичкина каби ветеран ишчилари ҳар бир ишда дугоналарига ўрнак бўлмоқдалар. Улар Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига шахсий мажбурият олиб ишлашмоқда. Смена топшириқларини ортиғи билан адо этишиб, кўзлаган мақсадлари сари дадил боришяпти.

Антонина Михайловна актив жамоатчи ҳамдир. Ўзбекистон Компартияси XXI съезди делегати А. Просина Тошкент шаҳар Советининг депутати, бирлашма хотин-қизлар Совети раисининг ўринбосари, корхона партком аъзоси сифатида фаоллик кўрсатиб келмоқда.

— Корхонамизда 5 минг 500 нафар хотин-қиз меҳнат қилади, — дейди у мухбиримиз билан бўлган суҳбатда. — Бизнинг мамлакатда аёллар меҳнати қаттиқ муҳофаза қилинади. Уларнинг ҳар бирини ўзига яраша ташвишлари бор. Советимиз эса доимо уларни қўллаб-қувватлайди, ёрдамлашади, талай қулайликлар яратиб бериш учун ҳаракат қилади.

Бирлашма хотин-қизлари «Малика» юлдузига яна катта бир ишонч билдиришди. Уни Ўзбекистон хотин-қизлари V съездига делегат қилиб сайлашди. Депутат ва делегат А. Просина шубҳасиз съезддан олам-олам таассурот билан қайтади ва съездда айтилган фикрларни ҳамкасблари билан ўртоқлашади.

СУРАТДА: съезд делегати А. Просина.

М. Нуриддинов фотоси.

КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга!

Хушхабарлар

✦ СЕРГЕЛИ темир-бетон буюмлар заводининг ишчилари икки юз ўринли ётоқхонага эга бўлдилар. 351-қурилиш-монтаж поездининг бригадалари Биринчи Май мажбуриятларини бажара бориб, Чирчиқ дарёсининг чап соҳилида барпо этилган Юбилейний посёлкасидаги кўп қаватли турар-жой корпусида ишларни ниҳоясига етказди. Уйда икки ва уч ўринли хоналар, сартарошхона, тикувчилик ва пойабзал устахоналари, дам олиш ва машғулот хоналари бор.

✦ «ЭЛЕКТРОН ТОКАРЬ» — роботлаштирилган системага бирлаштирилган рақамли программа билан бошқариладиган станок юксак аниқлик билан ишлаш имконини беради. «Ташхимсельмаш»га бундай комплекслар Москвадаги «Красний пролетарий» заводидан келтирилди. Бу — корхона цехларига ўрнатилган шу хилдаги бешинчи агрегатдир. Ускуна ягона технологик занжирга уланган. Унда ОВХ-28 — ердан туриб пуркагич агрегатларининг асосий деталлари тайёрланади. Янги техника машинасозларга йил охирига мўлжалланган меҳнат унумдорлиги даражасига етиб олиш имконини берди.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси 23 апрель куни бўлиб ўтган мажлисида партия XXVII съездининг топшириғига мувофиқ, бошқаришнинг иқтисодий методларига ўтиш ҳамда давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун лойиҳасида баён этилган қоидаларни амалга ошириш учун шарт-шароитларни яратиш мақсадида молия-кредит механизмини ва нарҳ белгилаш системасини қайта қуриш билан боғлиқ масалалар комплексини кўриб чиқди.

Муҳокама давомида таъкидлаб ўтилганидек, маблағ билан таъминлаш, кредит бериш ва нарҳ белгилаш янги механизми мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга, фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этишга, ишлаб чиқаришни интенсивлашни ўстиришга, ресурсларни тежашга бутун чоралар билан кўмаклашиши, умумдавлат, коллектив ва шахсий манфаатларнинг қўшиб олиб борилишини, партиянинг совет кишилари фаровонлигини оширишга қаратилган йўли изчиллик билан рўёбга чиқарилишини таъминлаши лозим.

Бу ишнинг яхшиланиши экономика самарадорлигини оширишга, бирлашмалар ҳамда корхоналарнинг тўла хўжалик ҳисоби, ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш принципларини татбиқ этишга ёрдам бериши керак. Корхоналарнинг давлат бюджети билан ўзаро муносабатларини тубдан ўзгартириш, уларни молиявий органларнинг майда-чуйда ишларга васийлигидан ва қатъий регламентга солиб қўйишидан халос этиб, норматив асосга ўтказиш кўзда тутилган. Барча бошқарув даражаларида молиявий-иқтисодий ишларни такомиллаштириш, тармоқларда молиявий ишларнинг аҳволи ва хўжалик юритиш натижалари учун министрликлар билан идораларнинг масъулиятини ошириш зарурлиги таъкидланди.

Партиянинг иқтисодий стратегиясини рўёбга чиқаришда банкларнинг роли ва масъулиятини ошириш, халқ хўжалигини ривожлантиришга уларнинг таъсирини кучайтириш мўлжалланади. Хўжалик юритиш янги шароитида кредитни таъсирчан иқтисодий воситага айлантириш, кредит беришнинг энг асосий принципларига қатъий риоя этиш, тўлов интизомини мустаҳкамлаш, зарарни ва хўжасизликни қоплаш учун кредитдан фойдаланишга йўл қўймаслик чоралари кўзда тутилмоқда. Банк системаси структурасини янада такомиллаштириш, кредит муассасаларини хўжалик ҳисобига ўтказиш, иш услуби ва методларини яхшилаш йўллари белгиланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси М. С. Горбачевнинг ПБИП Марказий Комитети Биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгашининг Раиси В. Ярузельский СССРга дўстона визит билан келган вақтида у билан ўтказган музокараларнинг якунларини кўриб чиқиб маъқуллади.

Музокаралар вақтида идеология, фан ва маданият соҳаларида Совет — Польша ҳамкорлиги тўғрисида имзоланган Декларация жамият ҳаётининг ана шу муҳим соҳасида иккала мамлакат ҳамкорлигининг бутун комплексини анча олға силжитади. СССРдаги чуқур қайта қуриш ва ПХРда амалга оширилаётган социалистик янгиланиш йўли жамоат ташкилотлари, ижодий союзлар, илмий муассасалар, министрликлар ҳамда идоралар ўртасида актив баҳамжиҳат ҳаракат қилиш ва тажрибани ўртоқлашиш учун, қардош мамлакатлар меҳнаткашларининг кенг кўламда мулоқот қилишлари учун қулай шарт-шароитларни вужудга келтирмоқда.

Совет ва Польша корхоналари ўртасида иқтисодий кооперацияни, бевосита алоқаларни янада чуқурлаштириш масалалари юзасидан визит чоғида эришилган аҳдлашувлар маъқулланди. Халқаро сиёсатга, қуролсизланишга, Европада ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлашга оид туб масалаларга бир хилда ёндашилаётганлигидан мамнуният изҳор қилинди.

Сиёсий бюро Декларациянинг асосий қоидаларини рўёбга чиқариш ҳамда Совет—Польша ҳамкорлигининг бошқа йўналишларини ривожлантириш юзасидан конкрет топшириқлар берди.

М. С. Горбачевнинг дўстона визит билан СССРга келган Эфиопия Ишчи партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Социалистик Эфиопия Муваққат ҳарбий-маъмурий кенгашининг Раиси Менгисту Хайле Мариам билан ўтказган суҳбати тўғрисидаги ахбороти тингланди. Ҳозирги замоннинг энг муҳим проблемаларига СССР билан Эфиопиянинг ёндашуви муштараклиги, мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш ва чуқурлаштиришга ўзаро интилиш мамнуният билан қайд этиб ўтилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида П. Н. Демичевнинг совет давлат делегациясининг Ироқ Республикасига қилган визити тўғрисидаги ахбороти кўриб чиқилди, шунингдек, XXVII съезднинг ҳамда КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини амалга ошириш билан боғлиқ бошқа баъзи масалалар ҳам муҳокама қилинди.

ПЕДАГОГЛАР ЙИҒИЛИШИ

23 апрель куни Тошкентда бошланган республика педагогларининг йиғилиши қатнашчилари мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларида таълим-тарбия жараёнини такомиллаштириш масалаларини муҳокама қиладилар. Халқ маорифи ходимлари умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш муносабати билан СССР Педагогика фанлари академиясининг ўқув программаларини янгилашга оид таклифлари билан танишадилар, ўз тажрибаларини ўртоқлашадилар, Ўзбекистон мактаблари ва ҳунар-техника билим юртларининг ишини қайта қуришга доир тавсияларни ишлаб чиқадилар. (ЎзТАГ).

РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

Кеча Фрунзе район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Район партия комитетининг биринчи секретари С. А. Хўжаева «КПСС Марказий Комитетининг январь (1987 йил) Пленуми якунлари ва район партия ташкилотининг қайта қуришни жадаллаштириш ҳамда кадрлар билан ишлашни такомиллаштириш соҳасидаги вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Пленум ишида Тошкент шаҳар партия комитети бюросининг аъзоси, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Ш. Р. Мирсаидов иштирок этди.

Қардошлик қонунига биноан

БЕҒАРАЗ ЁРДАМ

Шаҳар комсомол комитети ҳузурида ташкил этилган сув тошқиндан зарар кўрганларга ёрдам кўрсатиш бўйича штабдан янги хабарлар келиб турибди. Жумладан, Тошкент тўқимачилик комбинатининг комсомоллари Ғалаба районидаги Солдатское шаҳарчасининг аҳолиси адресига 4 минг сўмлик ётоқ анжомларини жўнатдилар. «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг йигит ва қизлари ҳам уларга қўшилдилар. Сув тошқиндан зарар кўрганларга умумий миқдори 500 сўмликдан зиёд бўлган кийим-кечаклар ва пойафзаллар жўнатилди. Шу корхонанинг комсомоллари давлат банкининг Пискент райони бўлими ҳисобига 750 сўмни ўтказдилар.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети бюросида

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети бюросининг навбатдаги мажлисида КПСС XXVII съездининг жиноятчилик, алкоголизм ва меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги қарорини бажариш юзасидан Акмал Икромов район партия комитети олиб бораётган ташкилотчилик ва сиёсий ишлар ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

Бюро район партия комитетининг бу борадаги ишида аниқ система йўқлигини, у иш аҳволни чуқур таҳлил қилмай олиб борилаётганлигини, бошланғич партия ташкилотларига бўлган талабчанлик пасайтириб юборилганлигини, уларнинг аксарияти ичкиликбозлик ва алкоголизмга, ўз коллективларида социалистик мулкни талон-тарож қилишга қарши актив кураш олиб бормаётганликларини таъкидлади.

Район партия комитети бу масалаларни ҳал этишга коммунист-раҳбарлар, жиноятчиликка қарши курашнинг ўз умрини тугатган формаларини секинлик билан бартараф этаётган, уларни огоҳлантиришга кам эътибор бераётган ҳуқуқ тартиботни сақлаш органлари бошланғич партия ташкилотларининг куч-ғайратларини етарли даражада мақсадга йўналтира олгани йўқ. Прокурор назорати паст савияда. Ҳуқуқ-тартиботни сақлаш жамоатчилик пунктлари, кўнгилли халқ дружиналари имкониятларидан суст фойдаланилмоқда.

Халқ депутатлари район Советининг ижроия комитети, район комсомол комитети, район халқ контроли комитети, касаба союз ташкилотлари жиноятчиликка, ичкиликбозлик ва меҳнатсиз даромадларга қарши курашнинг кўпгина муаммоларидан четда қолмоқдалар.

Мавжуд камчиликлар ҳамда нуқсонлар туфайли районда оператив вазият тиғизлигича қолмоқда, балоғатга етмаган ёшлар ўртасида ҳуқуқ-тартиботни бузиш даражаси пасаймаётир. Ғаразли ниятда ҳуқуқ-тартибот бузилишларига қарши кураш етарли шиддат билан олиб борилмаётир.

Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашда сезиларли даражада яхшиланиш юз бермаётир. Бу иш аслида вино-ароқ маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазинлар сонини қисқартириш, ошхоналар трестини алкоголсиз, деб эълон қилиш билан чекланилган. Чайқовчилик, порахўрлик, савдо қоидаларининг бузилишига қарши ҳамма жойда кескин кураш олиб борилмаётир, ишлаб чиқаришда майда талон-тарожлик қилиш йўлига мустаҳкам тўсиқ қўйилмаган.

Шаҳар комитети бюроси Акмал Икромов район партия комитетининг КПСС XXVII съездининг жиноятчиликка, алкоголизм ва меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги қарорларини бажариш юзасидан олиб бораётган ишини етарли эмас, деб топиб, район партия комитети ва унинг бюросига бошланғич партия ва жамоат ташкилотлари, совет ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ҳуқуқ тартиботни сақлаш ва мустаҳкамлаш борасидаги фаолиятида жиддий камчиликлар борлигини кўрсатиб ўтди.

Мазкур масала бўйича қабул қилинган қарорда бюро район партия комитети иш аҳволини тубдан яхшилаш, салбий ҳолатларни таг-томири билан тугатиш учун зарур шароитларни яратиш юзасидан бир қатор конкрет тадбирларни амалга оширишни талаб қилди.

Бюро Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комиссиясининг «Тошкент Давлат консерваторияси ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида»ги хатини кўриб чиқди.

Хатда турли ташкилотларга юборилган мактубларни текшириш вақтида Тошкент Давлат консерваторияси ректоратининг ишида жиддий камчиликлар очиб ташланганлиги, штат-молия интизоми бузилганлиги таъкидланади.

Ректорат йўл қўйиб бўлмайдиган даражада журъатсизлик ва ташаббуссизлик кўрсатмоқда, бунинг натижасида коллективда гуруҳбозлик, ҳар хил тоифадаги бузғунчилик ва келишмовчиликлар юзага келган.

Бюро коллективга раҳбарликни сусайтириб юборганлиги, маънавий-психологик иқлимни соғломлаштириш бўйича тадбирларни кўрмаганлиги, штат-молия интизомини мунтазам бузганлиги, ўз уй-жой шароитини яхшилаш вақтида турар жой қонунчилигининг бузилишига йўл қўйганлиги учун Тошкент Давлат консерваторияси ректори К. А. Кенжаевни КПСС аъзолигидан ўчирди ва унинг бундан буён ректор мансабида туриши мақсадга мувофиқ эмас, деб топди.

Куйбишев район партия комитетига консерваториянинг ўқув ишлари бўйича проректори, КПСС аъзоси М. К. Юнусхоновнинг йўл қўйган қонун бузишлар ва нуқсонларга йўл қўйганлиги учун жавобгарлиги масаласини касалдан тургандан сўнг кўриб чиқишни топширди. Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги М. К. Юнусхоновни эгаллаб турган вазифасидан озод қилиш масаласини кўриб чиқиши эътибор учун қабул қилди.

Район партия комитетига, бошланғич партия ташкилотига ўқув-тарбия жараёнини тубдан қайта қуриш, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, консерватория коллективида барқарор маънавий-психологик, ижодий вазиятни вужудга келтириш юзасидан зарур чораларни кўриш таклиф қилинди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига Тошкент Давлат консерваторияси ректори лавозимини алмаштириш масаласини демократик асосларда кўриб чиқиш таклиф қилинди.

Бюро мажлисида 1986 йилда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бўйича ҳисоботларни бузиб кўрсатиш ҳоллари кўриб чиқилди.

Мазкур масала бўйича қабул қилинган қарорда таъкидланганидек, «Меҳнат» касаначилик иши фабрикасида ўтказилган текшириш натижасида шу нарса аниқландики, маиший хизмат кўрсатиш ишларининг амалдаги ҳажмига аҳоли олдиндан буюртма бермасдан тайёрланган маҳсулотларни реализация қилиш, кооперация бўйича жўнатилган, реализация тўғрисидаги тасдиғи бўлмаган товарлар қиймати, шунингдек корхона даромадининг бир қисми ҳам киритилган. Умуман, фабрика бўйича ҳисоботлардаги хатоликлар 938 минг сўмни ташкил этади. Ҳисоботларда йўл қўйилган бу хатоликлар корхонанинг собиқ директори Э. И. Бахшиш ҳисоб-китоб ва ҳисоботларни олиб бориш қоидаларини марказий статистика бошқармаси талабларини бузганлиги «Узшвейтрикотажбит» республика ишлаб чиқариш бирлашмасининг собиқ бошлиғи Э. Р. Фарзалиевнинг бунга йўл қўйганлиги, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи М. З. Зуфаровнинг фабрика фаолиятини назорат қилмаганлиги оқибатида юз берган.

1986 йилда ободонлаштириш Бош бошқармаси, «Ташгормебельбит» ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан ҳам маиший хизмат бўйича ҳисоботларда хатоликларга йўл қўйилган.

Бюро «Меҳнат» фабрикасининг собиқ директори Э. И. Бахшишни хизмат вазифасини барбод қилганлиги, ҳисоботларни бузиб кўрсатганлиги ва ишдаги нуқсонлари учун КПСС аъзолигидан ўчирди ва текшириш материаллари прокуратура органларига ўтказилишини эътибор учун қабул қилди.

«Узшвейтрикотаж б и т» республика ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи турмушда ўзига қарашли корхоналарда қўшиб ёзишлар ва ҳисоботларда хатоликларга йўл қўйилишига имкон яратиб бергани учун аҳолига маиший хизмат кўрсатиш область бошқармасининг бош инженери, КПСС аъзоси Э. Р. Фарзалиевга учёт карточкасига ёзиш шарти билан қаттиқ виговор эълон қилинди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи М. З. Зуфаров бошқарма корхоналаридаги ҳисоб-китоб ва ҳисоботлар тартибини йўлга қўйиш учун шахсан жавобгар эканлиги тўғрисида огоҳлантирилди.

Ҳисоботларда хатоликларга йўл қўйган айбдорлар ободонлаштириш Бош бошқармаси ва «Ташгормебельбит» ишлаб чиқариш бирлашмасининг мансабдор шахслари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети томонидан маъмурий йўл билан жазоланганликлари эътибор учун қабул қилинди.

Бюро шаҳарда гиёвандликка қарши курашнинг аҳволини кўриб чиқиб, партия, совет ва хўжалик органлари бу салбий ҳолатнинг хавфига ҳали етарли даражада баҳо бермаётганликларини таъкидлади. Милиция, прокуратура органлари, суд, медицина муассасаларининг гиёвандликнинг олдини олиш ва уни таг-томири билан тугатиш борасидаги ишида ҳужумкорлик етишмаётир. Бу ишда жамоатчилик кучидан ҳали суст фойдаланилмоқда. Бунинг натижасида шаҳарда гиёвандлик ва токсикомания кенг тарқалиб кетди ва бундан буён ҳам ўсиб бориш эҳтимоли бор. Гиёвандлик ва токсикоманиянинг ёшлар ҳамда балоғатга етмаган болалар ўртасида тез ёйилиб бораётгани, айниқса, ташвиш туғдиради.

Шаҳардаги наркология хизмати моддий базаларини мустаҳкамлашнинг долзарб масалалари етарлича ҳал қилинмаяпти, даволаш муассасаларида нарколог-врачлар етишмайди.

Гиёвандликнинг ижтимоий хавфини тушунтириш юзасидан тарғибот ишлари етарли даражада авж олдирилмаган. Унинг пайдо бўлиш сабаблари ва шароитлари аниқланмаётир, ҳамда таҳлил қилинмаяпти. Гиёвандликка қарши курашнинг қониқарсиз аҳволига район партия комитетлари, жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари принципиал баҳо бермаяптилар.

Мазкур масала бўйича қабул қилинган қарорда шаҳарда гиёвандликка қарши курашни кескин кучайтириш бўйича конкрет тадбирлар комплекси белгиланади.

Бюро партия иши, шаҳарнинг иқтисодий ва социал ҳаётига доир бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқди, улар бўйича тегишли қарорлар қабул қилди.

КПСС Марказий Комитети Лойиҳаси—муҳокамада

Қайта қуриш эътиқоднинг пухта заминига асослансин

Октябрь район партия комитетида меҳнат коллективларидаги сиёсий ва иқтисодий ўқув пропагандистлари, ташкилотчилари, идеология активи ходимларининг «Меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқув системасини қайта қуришнинг асосий йўналишлари» КПСС Марказий Комитети Лойиҳасининг муҳокамасига бағишланган семинари бўлиб ўтди.

Семинар қатнашчилари ҳузурида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. А. Драченко сўзга чиқди.

Сиёсий ва иқтисодий ўқув системасини қайта қуриш масаласининг кенг муҳокамага ҳавола этилишини партиянинг бугунги кундаги стратегик йўли, бутун мамлакатимизда, ҳаётимизнинг барча жабҳаларида содир бўлаётган кенг ўзгаришларгина эмас, КПСС Марказий Комитетининг Лойиҳасида таъкидланганидек «Миллионлаб меҳнаткашлар онгини шакллантириш, уларнинг психологиясини ва тафаккурини қайта қуриш руҳида ўзгартириш —идеология фаолиятининг асосий вазифаларидан бири» эканлиги ҳам тақозо этди. Бундай қарорнинг қабул қилинишига яна бир нарса сабаб бўлдики, идеология ишидаги асосий камчилик — формализм сиёсий ва иқтисодий ўқув системасида айниқса кенг ёйилди.

Нима учун тингловчилар машғулотларга кўп ҳолларда «мажбуран» боришарди? Нима учун қатнашчиларга на билим, на қониқиш бағишловчи машғулотларга кўникиб қолганмиз? Нима учун аксарият пропагандистлар машғулотларни фақат кўрсаткичларда қайд этиш учунгина ўтказишади? Бу саволлар бир неча йиллардан бери берилар, аммо вужудга келган аҳволнинг сабаблари аён бўлса ҳам ҳеч ким аниқ ва лўнда жавоб ололмас эди.

КПСС Марказий Комитети муҳокамага ҳавола этган Лойиҳада айрим камчиликларгина эмас, бутун таълим системасига хос, бизга жуда қимматга тушаётган ўқувни ташкил этиш ва ўтказишга доир хатолар очиқ-ойдин айтилган.

Баъзан сиёсий саводсиз кишилар учраб туриши, ҳатто тайёргарликдан ўтганлари ҳам ғоявий рақибларимиз билан тенгма-тенг, асосланган равишда моҳирона баҳс олиб боришга, тингловчиларни ҳаяжонлантираётган у ёки бу саволга жавоб беришга қодир эмасликлари бугунги кунда ҳеч кимни ҳайратлантирмайди. Нима учун?

Семинарда бир мисол келтирилди. Мамлакатимизда сиёсий ва иқтисодий ўқувнинг янги кўринишлари изланмоқда. Ёшларнинг сиёсий мунозара клублари пайдо бўлди. Бугунги ёшларни барча масалалар, муаммолар ташвишлантирмоқда. Улар баъзида «кескин» бўлса ҳам ўз саволларига аниқ ва лўнда жавоб олишни истайдилар. Сиёсий клубларнинг мажлисларида ана шу саволлар билан мурожаат қилишади. Бу саволлар ичида ёшларнинг оддий сиёсий саводга эга эмаслигидан далолат берадиганлари ҳам бор. Аммо шундай ҳоллар ҳам бўладики, пропагандистлар йигит ва қизлар билан очиқ, дилдан гаплашиш, уларнинг хато ва англашмовчиликларини тушунтириш ўрнига жавоб беришдан ўзларини олиб қочадилар, ҳатто уларни фаросатсизликда, ватанпарварлик ҳисси йўқлигида айблайдилар. Бу баъзан уларнинг ваколатсизлигидан, айрим пропагандист кадрларнинг тайёр эмаслиги, тинч ҳаётга ўрганиб қолганлигидан далолат беради. Одатда пропагандист аудиторияга кириб, тайёр текстни ўқиб бериши, тингловчилар эса бу уларга қизиқ туюлаётганлигини намойиш этишлари сир эмас. Пропагандистга саволлар ҳам берилмасди. Шу сабабли машғулотлардан ҳеч қандай наф бўлмасди.

Шунинг учун ҳам сиёсий ва иқтисодий ўқув системасини қайта қуриш масаласи ниҳоятда долзарб бўлиб турибди. Унинг асосий мақсади ўқувни мажбурий тадбир эмас, ҳар бир кишининг маънавий заруратига айлантиришдан иборатдир. Тингловчилар кундалик ҳаётида, ишида ёрдам бериши мумкин бўлган иқтисодий ва сиёсий билимларни қизиқиш билан ўзлаштиришсин.

Семинарда КПСС Марказий Комитети Лойиҳасининг кўпгина муайян бўлим ва бандлари юзасидан тушунтиришлар берилди. Масалан, партия ўқуви системасидаги бўлажак машғулотлар учун тавсия этилган ўн беш ўқув курсидан аудитория хусусиятлари ва иш соҳасидан келиб чиқиб бирортасини танлаш ёки тингловчиларнинг муайян группасига мос бўлган янги курсни таклиф этиш мумкин.

Иқтисодий ўқув муаммоларини олайлик. Тегишли тайёргарлик ва ечимлардан сўнг ҳам профессионал тайёргарлик, ҳам иқтисодий таълим масалаларини ўзида мужассамлаштирган ягона программани ташкил этиб, уни профессионал ўқув билан бирлаштириш мумкин.

Бир сўз билан айтганда, КПСС Марказий Комитети Лойиҳаси ўқувни ташкил этишнинг ижод учун, меҳнаткашлар сиёсий ва иқтисодий ўқувининг янада самарали усул ва кўринишларини изланиш учун кенг имкониятлар очиб берувчи демократик принципларни кўзда тутади. Шунинг учун ҳам кўп нарса пропагандистларга, ўқув ташкилотчиларига, партия комитетлари, турли корхона ва ташкилотларнинг раҳбарларига, уларнинг ана шу муҳим ишга муносабатига, тайёргарлигига, коллектив ва одамлар билан ишлаш маҳоратига боғлиқ бўлади.

Семинарда сўзга чиққан пропагандистлар, сиёсий ва иқтисодий ўқув системасида ўқувни ташкил этувчилар мазкур ишни тегишли даражада йўлга қўйишга тўсиқ бўлаётган айрим проблемалар хусусида тўхталдилар, КПСС Марказий Комитети Лойиҳаси бўйича таклифларни баён этдилар. Жумладан, 119 группа ташкил этилган Тошкент политехника институтидек катта коллективда сиёсий маориф кабинети йўқ. Уни ташкил этиб, самарали ишлашини таъминлаш учун яна бир штатда кўзда тутилган ходим —кабинет мудири керак бўлади. Пропагандистлар меҳнатига тингловчиларнинг коллектив ишини яхшилашга қаратилган аниқ таклифлари сифатидан келиб чиқиб баҳо бериш ҳақидаги таклиф қизиқиш уйғотди. Машғулотлар вақтини тартибга келтириш, ўқув учун ажратилган кунларда бошқа тадбирлар белгиламаслик тўғрисида ҳам таклифлар бўлди. Ўқувнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ўқув ва илмий-методика ишлари сифатини яхшилаш, пропагандистлар учун қўлланмалар, адабиётлар, ахборот материаллари етказиб беришни кўпайтиришга доир кўпгина фикрлар билдирилди.

Семинар таълим системасини такомиллаштириш масалалари барча идеология ходимларини ҳаяжонлантираётганини, уларни ҳал этишни эртанги кунга қолдириб бўлмаслигини кўрсатди. Чунки мамлакатимизда рўй бераётган бутун қайта қуришнинг муваффақияти кўп жиҳатдан ана шунга боғлиқ. Қайта қуриш ҳар бир совет кишиси эътиқодининг пухта заминига асосланиши лозим. Ана шу замини эса меҳнаткашларнинг яхши йўлга қўйилган сиёсий ва иқтисодий системаси вужудга келтириши керак.

С. ЛИ.

ОКТЯБРЬ ВА СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

1917 1987

№ 2

Яхшилар номи унутилмайди

БЕБАҲО ФАЗИЛАТЛАР

Партиямизнинг мамлакат социал тараққиётини жадаллаштириш, халқимиз турмуш фаровонлигини янада ошириш борасида амалга ошираётган буюк ишларни қувонч ва ифтихор билан кузатиб бораяпман, бу ҳақда ёшлар билан бўлаётган учрашув-суҳбатларда мароқ билан сўзлаб бераяпман.

Мен 1930 йилларнинг жанговар ва фидокор коммунистлари билан бир сафда Ватан саноатини индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш ва саводсизликни тугатиш учун курашларда қатнашганлигимдан фахрланаман ва бирга ишлаган адолатпарвар, халқпарвар, социализм ғалабаси учун жон фидо қилишга тайёр ажойиб фазилатли коммунистларнинг номини чуқур ҳурмат билан эслайман. Бугун ўша жанговар йиллар коммунистларининг раҳбари Акмал Икромов ҳақидаги икки лавҳани азиз оқшомхонларимиз диққатига ҳавола этмоқдаман.

ҲАЛОЛЛИК

Бир куни тушликла уйига қайтган Акмал Икромов стол устида турган икки қутича қора икрани кўриб ҳайрон бўлиб қолди. Дарҳол хизматчи аёлдан уни қайдан олганини суриштира бошлади. У эса, эшик олдидаги соқчи йигитга биров ташлаб кетганини айтди. Икромов аччиқланиб соқчи аскарни ҳузурига чақирди: «Икрани ким келтирди, нечун келтирди, нега бегоналардан совға оласиз. Мени порахўр деб ўйладингизми?» деди куюниб, кейин уни хўп тергади ва шаҳар ички ишлар бўлимига қўнғироқ қилиб, соқчини бу қилмиши учун ишдан бўшатиб, ўрнига садоқатли ва ҳушёрроқ солдат юборишларини буюрди.

Оғирлиги юз грамм келар-келмас бу қутичаларни ўша пайтлари Ўзбекистоннинг Москвадаги ваколатхонасида ишлаган ходимлардан биронтаси ташлаб кетган бўлса ҳам ажабмас. Аммо бу қалби пок, оташин коммунист хушомадгўйлик, лаганбардорлик, тамагирликни кескин қораларди. Сафдошларидан ҳам бу иллатларга қарши муросасиз курашни талаб этарди, ёшларни ҳалоллик, ҳақгўйлик, ростгўйлик ва садоқат руҳида тарбияланиши учун курашарди. Ўз манфаатини халқ манфаатидан устун қўйган ходимларни ошкора муҳокамага қўйиб, ишдан бўшатар, меҳнатда ўзини оқласин учун корхона ёки далага ишга юборарди.

КАМТАРЛИК

Акмал Икромов уйида ҳам ҳалол, камтарона ҳаёт кечирарди. Унинг Гоголь кўчасидаги квартираси кечқурунлари дўстлари билан ҳамиша гавжум бўларди. Бир куни марказком ходимларидан В. Ф. Карцев, Янгийўл райком секретари Ёқуб Девонов ва мен тушки овқатга чиқаётиб эшик олдидаги баланд зинапояда Акмал Икромовга дуч келиб қолдик. Саломлашгач, идора ҳовлисида жойлашган ошхона томон йўналганимизни кўриб бизни ўз уйига таклиф этди. «Уйда суҳбатлашиб ўтириб, бирга овқатланамиз» деб қолди. Биз миннатдорлик билан унга эргашдик.

Оддийгина жиҳозланган икки-уч ханалик уй. Пешайвон этагидаги соя-салқин боғчаси бор демаса, бу гўшанинг ишчи-хизматчиларнинг уйидан фарқи йўқ. Овқат ҳам идоранинг умумий ошхонасидан келтирилди. Хушчақчақлик, ҳазил-мутойибалар билан тановул бошланди.

«Ажабо, ўн йилдан буён республикага раҳбарлик қилиб келаётган давлат арбобининг ҳаёти мунчалар содда-а», — дейман хаёлимда оппоқ, қуруқ деворларга тикилиб. Менинг ҳайратимни сезган Девонов ичкари уйдаги бир чети кўриниб турган пўлат сандиққа ишора қилди, у гўё Акмал аканинг бойлиги шу сандиқда, дегандек эди. Буни фаҳмлаб қолган мезбон дарҳол калит топиб келиб сандиқни жаранглатиб очди. «Менинг бойлигим мана шулар», деб сандиқдан йиллар ўтиши билан сарғайган турли плакатлар, шиорлар, папкалар тўла ҳужжатлар, хиралашиб кетган фотосуратлар ва ёрлиқларни олиб кўрсата бошлади. Кейин ўйланиб: «Бу Ўзбекистон Компартияси тарихига оид материаллар, энди буни тартибга солиб, ёзмоқ керак. Биргалашиб ёзармизми, деб сизларга маслаҳат солмоқчи эдим», — деди у ҳужжатларни яна авайлаб сандиққа жойларкан.

У қайтиб келиб стол ёнига ўтираркан: «Менинг бор давлатим шу, дўстлар», — деди ва қўшимча қилди: «— Партия органлари кенг демократик асосда сайланади. Агар келгуси сайловда, сайламасалар, бу уй ва жиҳозларни ҳам топшириб шинелни елкага ташлаймиз-да папкани қўлтиқлаб чиқиб кетаверамиз, менинг асосий касбим педагог, янги авлодни — онаВатанга ёшларни тарбиялашга хизмат қиламиз. Бахтли келажак учун курашаётган қаҳрамон халқнинг нурли тарихини ёзамиз» — деди у хаёл суриб.

Мана шу учрашувлар менинг қалбимда ўчмас хотира бўлиб қолди.

Саодат ШАМСИЕВА,
1931 йилдан КПСС аъзоси, СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг тажриба-экспериментал цехида Алия Хўжаева бошчилик қилаётган бригада салмоқли ютуқларни қўлга киритяпти. Бу ерда мастер Татьяна Новикова маҳсулот сифатини янада яхшилаш учун жон куйдирмоқда.

Юқори сифатли, замонавий моделдаги эркаклар ва аёллар костюмлари ишлаб чиқарувчи бу поток бригадада турли миллат вакиллари елкама-елка туриб аҳил ишлашяпти. Бир-бирига ўзаро ёрдам, ҳурмат-эътибор бригада ютуқларининг кўпайишига сезиларли таъсир кўрсатмоқда.

СУРАТДА (чапдан ўнгга): Н. Шокаримова, А. Суфянова, Л. Абрамова, Е. Лёвина, Е. Емельянова, И. Долинина, С. Абдураҳменовалар бригаданинг пешқадамлари ҳисобланишади.

М. Нуриддинов фотоси.

МАКТАБДА МУЗЕЙ

Республика халқ маорифи Совет ҳокимияти йилларида шонли йўлни босиб ўтди. Бу тараққиёт босқичлари ўз даврининг муҳим воқеалари билан муҳрланган. Биз уларни турли тарихий ҳужжатлар, фотоматериаллар, хотиралар орқали билиб олишимиз мумкин.

Бундай ноёб материалларни тўплашда шаҳримиздаги 246-ўрта мактабда ҳам муайян ишлар қилинди. Чунончи, атоқли педагог ва адиб А. Авлонийга бағишланган материаллар эътиборни ўзига тортади. Бу ҳужжатлар А. Авлоний қизи билан бўлган учрашувда мактабга тортиқ қилинди.

Ўқувчиларнинг бу ибратли ишига кекса коммунист, пенсионер И. Шокиров яқиндан ёрдам бермоқда. Халқ маорифининг ана шу жонкуяри ташаббуси билан билим ўчоғида хайрли и[illegible]а қўл урияди. Ўзбекистон халқ маорифи тарихи музейини ташкил этишдан иборат бу тадбир уюшқоқлик билан амалга оширила бошланди. Кекса зиёкор И. Шокиров томонидан бир неча йиллар давомида тўпланган материаллар ҳам музейга қўйилади.

А. АЛИЕВ.

Етакчи билим даргоҳлари

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси марказий павильонида «Университетлар — республиканинг етакчи ўқув-методик ва илмий марказлари» кўргазмаси очилди.

Уч бўлимдан иборат кўргазмада республикамиздаги 3 университетнинг ташкил топиши ва уларда таълим бериш методлари, электрон ҳисоблаш машиналари билан ишлаш, студент ётоқхоналарининг шароитлари, қайта қуриш, фан соҳасида эришган ютуқлари ҳақида ҳикоя қилинади. Тошкент, Самарқанд, Нукус давлат университетларида 33 минг студент таълим олмоқда. Республикамиз бўйича 47 та олий ўқув юртида 87 минг студент ўқимоқда. Университетлар ва олий ўқув юртлари бўйича 3308 та профессор, 13 академик, 162 доцент, 1550 фан кандидатлари студентларга таълим бераётганлиги кўргазмада акс этган.

З. АЛҚАРОВА.

Дунё хабарлари
ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

АРГЕНТИНАДА ЯНА ИСЁН КЎТАРИШ ЙЎЛИДАГИ УРИНИШ БАРБОД БЎЛДИ

БУЭНОС-АЙРЕС Аргентина пойтахтидан 1600 километр шимоли-ғарбдаги Сальта шаҳри гарнизонида 250 нафар офицер ва солдатнинг яна исён кўтариш йўлидаги уриниши барбод бўлди. Мазкур офицер ва солдатлар бу ердаги ҳарбий базани олти соат мобайнида қўлдан бермай турдилар. Исёнчилар ҳарбий диктатура ҳукмронлиги йилларида инсон ҳуқуқларини бузишда ва ўзгача фикрловчилардан ўч олишда айбдор бўлган ҳарбий хизматчилар устидан ўтказилаётган суд мажлисларини тўхтатишни маъмурлардан талаб қилдилар. Бироқ, база дарвозаси ёнига тўпланган Сальтанинг минглаб аҳолиси исёнчиларнинг шаҳар устидан назорат ўрнатиш учун қилган уринишларига йўл қўймади. Сальта вилоятининг губернатори Роберто Ромеронинг хабар қилишича, аҳолининг қўллаб-қувватлашига сазовор бўлмаган исёнчилар исённи тўхтатиб, маъмурларга таслим бўлишдан бошқа илож тополмадилар.

Аргентина Компартияси аҳолига, сиёсий партияларга мурожаат этиб, мамлакатда давлат тўнтариши қилинишига йўл қўймаслик учун куч-ғайратларни бирлаштиришга чақирди. Айни вақтда у умуммеҳнат конфедерациясини ҳарбийларнинг яна исён кўтариш йўлидаги, ҳар қандай уринишларига қарши норозилик белгиси сифатида умуммиллий забастовкасини ўтказишга даъват этди. Газеталарнинг хабар қилишича, умуммеҳнат конфедерациясининг раҳбарияти мамлакатдаги демократиялашув жараёнини ҳимоя қилиш чораларини кўриш мақсадида бугун шошилинч мажлис ўтказишни тайинлади. Аргентина ташқи ишлар ва диний ишлар министри Данте Капуто вужудга келган вазият муносабати билан ўзининг чет элга қиладиган сафарини кечиктирди.

ЖОСУС ҲУКМ ҚИЛИНДИ

НИКОСИЯ, Эрон суди АҚШ граждани Жон Пэттисни жосуслиги учун ўн йил қамоқ жазосига ҳукм қилди, деб хабар берди бугун ИРНА ахборот агентлиги. Ж. Пэттис Америка разведкаси учун мудофаа характеридаги маълумотларни тўплашда айбланиб, ўтган йилнинг июлида Теҳронда қамоққа олинган эди. Ўша йилнинг октябрь ойида у Теҳрон телевидениеси орқали гапириб, АҚШ марказий разведка бошқармасининг ходими эканлигига иқрор бўлганди. У Эронга биринчи марта 1969 йилда келган, сўнгра бу ерда кўп йиллар мобайнида Асадободдаги йўлдош алоқа марказида ишлаган, шу марказга, Эрон экономикасининг, жумладан нефть қазиб чиқариш саноатининг аҳволига тааллуқли муҳим ахборотлар билан марказий разведка бошқармасини таъминлаб турган.

КОНГРЕСС РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

ВАШИНГТОН. АҚШ президенти Рейган билан давлат секретари Шульц сешанба куни Оқ уйда республикачиларнинг конгрессдаги раҳбарлари билан учрашдилар. Оқ уй вакилининг маълум қилишича, улар конгресс аъзоларига давлат секретарининг Москвада ўтказган музокаралари тўғрисида, Совет Иттифоқининг Европадаги ўртача олислик ядровий ракеталари ва оператив-тактик ракеталарни тугатиш хусусидаги таклифлари тафсилотлари ҳақида ахборот бердилар.

Оқ уй вакилининг ибораси билан айтганда, АҚШ президенти СССР билан Европадаги ядро қуролининг шу системаларини тугатиш соҳасида бир битимга эришиш истиқболларини «умидворлик билан, аммо реалистик» баҳолайман, деб айтган. «Чамаси, Совет Иттифоқи ўртача олислик ядровий ракеталари проблемаларини ҳал этишда олға силжишни хоҳлайди, бироқ, ҳали кўпгина баҳсли масалаларни равшанлаштириш лозим», — деди Оқ уйнинг вакили. Шу билан бирга Америка президенти совет таклифларига ҳозирча аниқ ижобий жавоб қайтаролмаслигини шама қилиб ўтди. Чунончи, у ўртача олислик ядровий ракеталари юзасидан шу йил Совет — Америка битими тузилиши мумкинми, деган саволга жавоб қайтариб, «мен тахминлар қилишга журъат этмоқчи эмасман», деб айтди.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

✦ МАНАГУА. Кейинги вақтларда тинч аҳолига қарши газандалик ҳаракатларини кучайтириб юборган сотқин сомосачилар яна бир жиноят қилдилар. Никарагуа олти ҳарбий округининг қўмондонлиги сешанба куни хабар қилишича, ўтган ҳафтада қуролланган газандаларнинг бир тўдаси шимолдаги Пантасма шаҳри яқинида юк транспортини пистирмадан ўққа тутди. Сомосачилар икки шоферни шафқатсизларча ўлдирдилар,

✦ РИМ. Италия парламентининг депутатлар палатасида янги ҳукумат бошлиғи Аминторе Фанфанининг душанба куни тақдим этган ҳукумат программаси юзасидан ўтказилаётган мунозарада Италия Коммунистик партиясининг Бош секретари Алессандро Натта сўзга чиқди. У мамлакат қонун чиқарувчи олий органи муддатидан илгари тарқатиб юборилишига қарши чиқаётган барча сиёсий кучларни янги ҳукуматга ишонч билдирмасликка чақирди.

Объективда—Болгария

Болгарияда халқ ҳокимияти йилларида эришилган энг катта ютуқлардан бири бахтли болаликдир. Давлат ҳар йили болаларни тарбиялаш ва ўқитиш, оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилишга катта маблағ сарфламоқда.

Бу сурат Варнанинг болалар боғчаларидан биридаги спорт залида олинган.

БТА-ТАСС фотоси.

Калейдоскоп

АВСТРАЛИЯ АҲОЛИСИ ҚАНЧА?

Канберрадан қуйидаги хабар келди: Австралия статистик бюроларининг маълумотларига кўра ҳозир мамлакат аҳолиси 16 миллион кишини ташкил қилади. 5 йилу 7 ой ичида аҳоли 14 миллиондан 15 миллионга кўпайган. Ҳозирги натижага эса мамлакат 4 йилу 10 ойда эришган.

МУКОФОТЛАШМОҚЧИ ЭДИ

Австралиянинг йўл ҳаракати хавфсизлиги ходимлари тартиббузар ҳайдовчиларни жазолашади, қонун-қоидаларга амал қилиб юрувчиларни эса ёрлиқ билан мукофотлашади. Ана шундай амал қилувчилардан бири Сидней яқинида яшовчи ҳайдовчи бўлиб чиқди.

Хавфсизлик ходимлари уни мақташди ва тантанали вазиятда ёрлиқ топширажакларини айтишди. Бироқ, ҳайдовчининг барча далиллари (исми-шарифи, турар-жойи, машина номери) ёзилгач, ходимлар ҳайратдан ёқа ушлашди. Намунали ҳайдовчи 15 йилдан буён ҳайдовчилик ҳужжатларисиз юрганлиги маълум бўлди, деб таъкидлайди Болгарияда чиқадиган «Паралели» журнали.

«Ҳужум» ҳаракатининг 60 йиллигига

ОЛОВЛИ ЙИЛЛАР ҲИКОЯСИ

Троллейбусда одам сийрак. Шляпали, папка қўлтиқлаб олган зиёли бир киши троллейбусдагина эмас, бутун маҳаллада, ҳатто районда яккаю-ягона паранжи ёпинган аёл рўпарасига келиб ғазабнок бир қиёфада тикилди-да шундай деди:

— Уят эмасми! Ҳамма қиз-жувонлар очилиб-сочилиб ҳур совет диёрида яйраб юрсаю сиз ўзингизни-ўзингиз қора чимматга ўрасангиз! Наҳотки, қора чимматни ёпиниб юришни ўзингизга эп кўрсангиз! Ахир, қизларингиз институтларда ўқишаяптику, сизни бундай ёпиниб юришга нима мажбур қиляпти!

Паранжили аёл миқ этмади. Унга сайин зиёли кишининг фиғони фалакка чиқиб, тутоқиб кетди:

— Нима, битта сиз бегуноҳу, қолган ҳамма хотин-қизлар гуноҳкорми! Йўқ, чучварани хом санаманг! Халқдан ажралманг. Ахир, айтишадику элдан айрилганни бўри ейди деб. Бу гапларим қулоғингизга қўрғошиндек қуйилсин. Уйингизга боргандан кейин қизларингизга айтиб беринг.

У шундай деди-да ранглари оқарганча бекатда тушиб қолди. Паранжили аёл жуда ноқулай аҳволга тушган бўлса керак, ҳеч кимга лом-мим демади. Навбатдаги бекатда тушдим.

Бу воқеага кўп йиллар бўлди. Эҳтимол, ўша паранжили аёл қизларига шу воқеани гапириб бергандир. Эҳтимол унинг отаси ёки онаси ўлими олдидан паранжини ечмагин, мен норизо бўламан, деб васият қилгандир. Майли, гап бунда эмас. Бу ерда гап жамоатчилик, бутун халқ, эл-юрт танбеҳида-дашномида! Ахир, мана шу озодликни деб қанчадан-қанча Турсунойлар, Нурхонлар жонларини фидо қилишди. Не-не йигитлар босмачилар қўлида жон беришди. Хотин-қизларнинг озодлиги деб шер йигитлар қон ютиб-қон кечишди. Мана эндиликда гул-гул яшнаган очиқ чеҳраларни, ширин табассумларни кўриб қувончингга қувонч қўшилади, дилинг яйраб кетади. Энди қора ўтмиш фақат ҳужжатли кинофильмларда, архив суратларида, кекса отахону-онахонларнинг ҳикояларида қолди, холос. Ҳа, дарвоқе кекса онахонлардан бири...

Шарифа аянинг сўзларини тинглар эканман, беихтиёр хаёлимга шу воқеа келди! Тошкентда Валихўжабойнинг ҳовлисида Зебуннисо номидаги мактаб-интернатда (ҳозирги Шайхонтовурдаги телестудия биноси ўрнида) юз нафар қиз таълим оларди. Улар орасида машҳур ёзувчи бўлиб етишган Ойдин (Манзура Собирова), СССР халқ артисти Сора Эшонтўраева, Қамара Маҳкамова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи Гулсум Раҳимова, пенсионер Инобат Асадова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач Тўхта Тожибоева ва бошқалар бор эди.

Улар ҳар йили маълум бир кунда тўпланишни одат тусига киритишган экан.

—Бу учрашувларимиз ҳақиқий байрамга айланиб кетади, — деб ҳикоя қилади 73 ёшли Шарифа ая. — Унда ҳам куламиз, ҳам йиғлаймиз. Кулишимизнинг боиси — бу кунларга етганлар ҳам бор, етмаганлар ҳам бор деганларидек ҳур бахтли замонда эркин ҳаёт кечираётганимиздир. Йиғлашимизнинг боиси эса илк артистлардан Турсуной сингари қизларнинг бизнинг интернатда ўқишгани, ғунча пайтида умри топталганидир. Мен ҳам пианино чалардим, рақсга тушардим.

Эсимда, Тошкентдаги театр группаси вакиллари келиб Москвага ўқишга юбориш учун ўйинчи ва қўшиқчиларни танлашди. Ўшанда мен бормагандим. Ҳозир ҳам дугоналарим — мактабдошларим: «Қани, Шарифа, бир ўйнаб бер-чи!» деб қисташади. Ўйнасам-ўйнабман-да деб рақсга тушаман денг. Рақсга тушаману ўша қизлик чоғларим кўз олдимга келиб кўнглим бир хил бўлиб кетади. Пианинони ҳам боплаб чалардим.

— Қўшиқ ҳам айтгансизми!

— Ҳа, қўшиқ ҳам куйлардик. Мана эшитинг-а:

У синфда сен бўлсанг,
Бу синфда мен, ўртоқжоним.
Ижроқоми сен бўлсанг,
Ячейкаси мен ўртоқжоним...

Бу қўшиқларимизни ўша пайтларда эшитган баъзи йигитлар: «Шайхонтовур қизлари бир-биридан шақилдоқ» дейишарди. Шўх-шаддод эдикда. Турсунойу Соралар ҳақиқий санъаткор бўлишди.

...Гапни паранжидан бошлагандик. Шарифа ая ҳикоясидан шу нарса равшан бўлдики, дастлаб мактаб-интернатга ўн нафар паранжили қиз келган экан. Улар орасида Муаттар, Лазокат, Маъсуда, Арофат исмли қизларни эсга олдилар. Улар ўқишга келишган куннинг эртасига дарсда бўлишмабди. Шарифа дугонаси Манзура Янгулатова билан бирга ўша қизларнинг уйига бирма-бир киришиб, нега ўқишга боришмаганининг сабабини суриштиришибди. Олиб борилган тушунтириш ишлари зое кетмабди.

Суҳбатдошимнинг бошидан кечирган воқеалари кўпроқ комсомол ишлари билан боғлиқ эди. Улар ёшлик ўти билан эски сарқитларга қарши аёвсиз курашишар, комсомол топшириғи билан маҳаллаларда иш олиб бориб, хотин-қизларни «ичкари»дан чиқаришга астойдил ҳаракат қилишар, улар орасидаги саводсизликка, маданий қолоқликка барҳам бериш учун жон куйдиришарди.

Комсомол ишлари уларни республикамизнинг турли жойларида иш олиб боришга даъват этди. Самарқанддаги педагогика билим юртида ишлади, Қашқадарё областининг Китоб районида «Ҳужум» йилларида актив иш олиб борди. Ўша пайтларда воҳада босмачилар галалари изғиб юрар, ёш комсомол қизларга маҳаллаларда хотин-қизлар ўртасида ташвиқот ишлари олиб бориш осон кечмасди.

Роза исмли қиз билан бирга Шарифа уйма-уй юриб тушунтириш ишлари олиб боришаётган бир паллада қўшни қишлоқдан босмачилар қизларни олиб қочишгани ҳақида шов-шув гап тарқалди. У Роза билан комсомол ячейкасига бу хабарни етказди. У ерда «бир-икки кун кўчага чиқмай туринглар» деб қаттиқ тайинлашди. Ғала-ғовур босилгач, қишлоқ уйларида яна ўрта бўйли, қирра бурун, чарос кўзлари чақнаб турган очиққўнгил бу қизнинг сўзларини самимият билан тинглардилар...

«Ҳужум» йилларида комсомол қизларнинг қилган ишларини айтган билан тугамайди. Уларни комсомол қаерга юбормасин, ўз зиммаларига юклатилган топшириқни ҳалол, виждонан, матонат билан адо этишди. 1929 йилда Шарифа Абдуллаева Москвада ўтказилган пионерларнинг биринчи слётида Ўзбекистон делегацияси аъзолари қаторида қатнашди. Бу унинг ҳаётида энг унутилмас воқеа эди. Унинг эслашича, ўн нафар ўзбек қизлари Кремлни биринчи марта кўришгандаги таассуротларини бир умр унутишмайди.

Шарифа ая ўз ҳаётини педагогикага бағишлаган. Тошкентдаги педагогика техникумининг тил ва адабиёт факультетида, Самарқанддаги педагогика билим юртида таълим олди. Улуғ Ватан уруши йилларида эса партия сафига кирди. Низомий номидаги педагогика институтида узоқ йиллар ишлади.

Бизни комсомол аянинг Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида бошидан кечирган болалик ва комсомол йиллари кўпроқ қизиқтирди. Масалан, аянинг ҳикоя қилишича, у тўрт ёшида отасидан, тўққиз ёшида онасидан айрилган. Олти яшар укаси Озод билан ёлғиз қолган.

— Укам Озодни ёлғиз қолдиролмасдим, Мактаб-интернатга келгач хаёлим унда бўлди. Қизлар билан маслаҳатлашиб: «Нима қилсам экан!» деб сўрадим. Тарбиячим Марям опага маслаҳат солдим. Негаки, бизнинг мактабимизда фақат қизлар ўқишарди. Укам Озодни ҳам уларнинг маслаҳати билан шу ерга олиб келдим. Биргина у эмас, кўпгина етим қиз-болаларни интернатга тўпладик. Уларнинг камол топишида ҳам озми-кўпми ҳиссам борлигидан ҳали-ҳали фахрланаман.

Шарифа аянинг ҳикоясидан унинг дастлабки даврларда театр труппасида қатнаши, Лайли ролини ижро этган Турсунойни эри ваҳшиёна ўлдиргани, Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида турмуш ўртоғи Олимжондан қора хат келганлиги ва бошқа кўпгина ўтмиш лавҳаларини билиб олдик. Аммо ҳаёт қанчалик қийин синовлар қўймасин, мушкулликлар туғдирмасин, буларнинг ҳаммасига мардона бардош берди. Шарифа Абдуллаеванинг эл-юрт олдидаги хизматлари муносиб тақдирланди. У «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи», «Халқ маорифи аълочиси» бўлди. Фарзандлари Лола, Клара, Шуҳратларни ўстириб, вояга етказди. Ўзи кандидатлик диссертациясини ёқлаб, ўзбек фольклори луғатини тузишда кўпгина ишлар қилди, педагогикага оид кўплаб рисолалар чоп эттирди.

...Одатда, кексалар муносиб шогирдлари— ўзлари тарбиялаб вояга етказган таниқли кишилар билан ғоятда фахрланишади. Бу бежиз эмас. Ахир, боғбон ҳам бир пайтлар ўтқазган ниҳолининг азамат дарахтга айланиб мевасини кўрганда бир олам яшнаб кетади-ку. Қирқ йиллик педагогик фаолияти мобайнида унинг қўлида не-не ёшлар таълим олмади дейсиз!

Улар орасида СССР Давлат мукофотининг лауреати Рамз Бобожон, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Шукрулло сингари шоирлар борлиги билан фахрланаман.

Ҳамид ИКРОМОВ.

«ТЎРТИНЧИЛАР»

Қаландархона — Исфара гузари. Икки гузар ораси икки чақирим бўлишига қарамай, бунинг жаҳон адабиётига қўшилган ҳиссаси бор.

Қаландархона Фарғона вилоятига (Скобелев шаҳрига) киришдаги Қўқон дарвозаси бўлиб, Сух, Шоҳимардондан келадиган муздек қор суви шу ерда бир неча томонга таралиб кетади. Сой устидаги кўприк неча-неча тарихни эсга солмайди, дейсиз. Фарғона (Скобелев) губернатори оқ отда шу кўприкдан ўтиб келган, демократ шоир Фурқат, Муқимий, Завқийлар шу кўприк пастидаги салқин сўриларда дастлабки шеърларини халққа ўқиб берганлар, Анбар отинни соябон Қўқон аравасига солиб рус табибига олиб борганлар, оташин инқилоб куйчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг Қаландархона чойхонасида:

Яша Шўро, яша Шўро!
Сен яшайдиган замон.
Ишчи ўғли, шуҳратингдан,
Балқисин рўйи жаҳон! —

деган жарангдор овози тингланган.

Бу ерда Ўзбекистон ССР халқ шоири Собир Абдулла, Чархийлар ғазал битганлар. Абдулла Қаҳҳор «Даҳшат» ҳикоясини илк бор шу ерда маҳалла кексаларига ўқиб берган.

Исфара гузари... Ўратепа, Хўжанд, Конибодомдан, Арабистон, Эрон, Афғонистон, Шомга борувчи сайёҳлар, савдогарлар, зиёратчилар шу гузардаги Чалпак мадрасасида ёки шинам қурилган карвонсаройда ҳордиқ чиқарганлар. Ҳамза, Гулханий, Завқий, Чархий, Пўлатжон Қаюмовнинг ёшлик йиллари шу ерда ўтган. Бундаги тароқчилик кўчасидаги ҳунармандлар ясаган шамшод тароғи Миср, Ҳиндистон, Эрон бозорларида машҳур бўлган. Шу маҳаллада машҳур уй бор. Уйда ўсган бир шохи марварид, иккинчиси шохи тут эса бу уйга ҳусн бериб турибди. Юқоридаги чақириқ шеър шу уй остонасида битилган. Тарихий бу тут ана шу оташин шеър ёзилишида Ҳамзага соя солиб тургандир. Тут нималарнидир сўйлайди. Ҳа, ўша оловли йиллар ҳақида сўйляпти, буюк инсон ҳақида сўйляпти. Тут Ҳамза ҳаётининг тирик шоҳидидир. Тут тагидаги кичкинагина сўричада ётишни яхши кўрарди шоир. Улуғ драмалар, ғазаллар шу камтарин сўри устида ёзилган. Қаландархонада бўладиган катта анжуманни Исфара гузари маҳалласи ҳам биларди. Абдулҳай Махсум, Маматхон тароқчи, Юсуфжон дориворфурушларни 28 май 1917 йили Қаландархона томон боришларини Ачахон ая (Ҳамзанинг опаси) билардилар. Ҳамза ҳаммадан илгари туриб, йўл-йўлакай исфаралик Қори, Пўлатжон Қаюмов, Назиржон Иброҳим ўғлини бирга олиб Қаландархона майдонига боришди. Майдонда 400-500 дан ошиқ турли касбдаги ишчи ва ҳунармандлар йиғилишган эди. Ҳамзахоннинг илтимоси билан бешариқлик Ҳамроқул ҳофиз катта ашула айтиб туради. Айниқса, «Бозургони»ни айтганда халқ уни қизғин олқишлайди. Йиғинда Тоғлиқ, Саланг, Ганжиравон даҳаларидан Абдулла Усмонов, Ҳамдам Умаров. Абдураҳмон Ёрматов, Меливой Абдуллаевлар (кейинчалик босмачиларга қарши курашда актив иштирок этган атоқли кишилар) йиғиладилар.

Қаландархона (ҳозирги 9-маҳалла комитети) майдонига йиғилганлар Завқийнинг «Дукчи эшон воқеаси», «Афандилар», Ҳамзанинг «Яша, Шўро», «Соғиниб» шеърларини тингладилар. Шу куни Ҳамза, В. Н. Лексашев, Добров, Завқий, М. Абдуллаев раҳбарлигида «Рабочий жамияти» тузилди. Бу жамият Большевиклар партиясини, инқилобни қўллаб-қувватлади. Айниқса, босмачи ва қўрбошилар ичида «Тўртинчилар» деб аталиб, уларни даҳшатга солди. Биринчи ўзбек комсомолларидан Абдулла Набиев, Абдулла Усмонов, Эргаш Карвон, Адҳам Усмоновлар ҳам тўртинчилардан эдилар.

Инқилоб арафасида тузилган бу сиёсий ташкилотнинг энг актив аъзолари Мелибой Абдуллаев, Фёдор Павлович Лексашев, врач Добров, Ҳамза, Завқийлар бўлибгина қолмай, афғон, инглиз, итальян ишчилар вакиллари ҳам аъзо бўлиб киришади. «Тўртинчилар» Туксон қовун, Бачкир, Бешариқ, Найман, Чодик ва ундан Марғилон, Фарғона, Андижон, Наманган, Хўжанд ва Конибодомда босмачиларга сезиларли зарбалар беришади, кўп жойларда уларни батамом тор-мор келтиришади. Эргаш, Холхўжа, Мадамин қўрбошилар «Тўртинчилар» номини эшитишса, тум-тарақай қочар эдилар. Қўқон шаҳрининг Қаландархона гузарида ташкил топган сиёсий «Тўртинчилар» («Рабочий жамият») ташкилоти большевиклар партиясининг яқин ёрдамчиси бўлиб, Туркистонда инқилоб ғалабасини амалга оширишга катта ёрдам кўрсатди. Бу сиёсий ташкилот нафақат босмачиларга қарши кураш олиб борди, бу ташкилот саводсизликни тугатиш, хотин-қизлар озодлиги, очарчиликка қарши кураш, бойлар мулкини мусодара қилиш, янги турмуш учун курашда авангард бўлиб қолди.

А. ДАДАБОЕВ.

ШАНБА ОҚШОМИ

ҲИКМАТЛАР

⊙ Бемаъни сўздан сукут афзалдир.

⊙ Кўзимиз кўриб турган нарсалар кўзга кўринмас меҳнатнинг самарасидир.

⊙ Сайраётган қуш ташналик азобидан йироқдир.

⊙ Баланд дарахтга тирмашишни ёқтирадиган киши, майиб бўлиш эҳтимолини бўйнига олиб юрмоғи керак.

⊙ Минг оғиз сўздан бир назар солиш афзалдир.

⊙ Яхши кайфият қумни олтинга айлантиради.

⊙ Шох билан илдиз орасида вақт ётади.

⊙ Юксакликни орзу қилсанг майда-чуйда нарсалардан воз кеча бил.

⊙ Чап кўзинг йиғлаганда ўнг кўзинг кулиб турсин.

⊙ Яхши кайфият инсонлар қалбига йўл топишни осонлаштиради.

⊙ Шошмасдан илгарилаш доноларнинг, ярим йўлда тўхтаб қолиш тентакларнинг ишидир.

⊙ Кулгусиз кун сувсиз қудуқдир.

⊙ Озга қаноат қилмоқ бадавлат бўлмоқ демакдир.

Хитойчадан
Ш. МИНОВАРОВ таржимаси.

⊙ **Шамси Одил** 1931 йили Самарқандда туғилган. Ўндан ортиқ шеърий китоблар, достонларнинг муаллифи. СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими. Ҳозир «Юлдузча» нашриётида катта редактор бўлиб ишламоқда.

Тўртликлар

ОНА ЮРТИНГ...
Она юртинг гавҳар бешик,
Ўзга юртга алишма.
Тўғриликка очиқ эшик,
Эгри юриб чалишма.

ВАТАН
Ватан, бағринг ажиб сўлим,
Гулдек кулиб яшагум.
Юрагимни осмон қилиб,
Йўлларингга тўшагум.

УМР
Ҳаётга киргандик: «Қани, пўшт-пўшлаб»,
Ҳадемай қайтамиз: «Хайр, хўш-хўшлаб...»
Ортдачи? Ном қолур, яхши ё ёмон —
Одил халқ турибди тарози ушлаб...

УЛУҒЛИК
Улуғлик — тинч-сокинликдир,
Уммон янглиғ теранлик.
Тоғлар каби баландликдир,
Ҳаволансанг... тубанлик...

ДЎСТЛАРГА
Соддаликдан баъзан рости, панд едим,
Лекин шуни ташламадим қанд едим.
Кўнгли очиқ кишин йўли очиқдир,
Дўстларга дил очиб манзилга етдим.

МЕН ҚАТРАМАН
Мен қатраман — қуёш бўлаги,
Қуёш узра акс нури дийдам.
Мен қатраман — шоир юраги —
Шу юракка жодир бор олам.

Шамси ОДИЛ.

Донолар бисотидан

Бу бўстонда дўстлар этмаса кўмак,
Насиб бўлмас мақсад гулини термак.

●

Овламоқ учун бир кўнгилни, нуқул,
Бошқасига озор бермоқ номаъқул.

●

Йўлингда чуқурни кўрсатган инсон,
Наздимда ҳақиқий дўстинг бегумон.

Саъдий ШЕРОЗИЙ.

●

Кекса киши бўлса нодону жоҳил,
Ақлли гўдакни ундан афзал бил.

●

Доно суҳбат дами арзир жаҳонга,
Юз нодон арзимас бир бурда нонга.

●

Қирқ ёшда ҳам ақлу одоб бўлмаса,
Бўлади ундайни одам демаса.

Носир ХИСРАВ.

●

Кимки душмандан қилмади ҳазар,
Оқибат ундан кўради зарар.

Фаридиддин АТТОР.

●

Кимки қисқа сўзда дейди кўп маъно,
Равонлик бобида ул киши аъло.

●

Кимда беҳуда сўз гар бўлса бисёр,
Ул нутқ мажлисида доим бўлур хор.

Абулқосим ФИРДАВСИЙ.

Н. ЖЎРАБОЕВ тўплаган.

Қатралар

Она

Ёшгина сулув аёл қўлидаги тиқмачоқдай чақалоқни суйиб эркалайди, оналик бахтидан гулдай яшнаб гўдак билан «суҳбатлашади»:

— Нозимжон, тойчоғим, бугун ҳам «5» олдингизми? Ўзимнинг аълочи ўғлимдан ўргилай.

— Нозимжон, вой, солдат ўғлимдан ўргилай, Ватан хизматига отланган ўғлимдан айланай.

— Нозимбой, ҳо Нозимбой, болалар катта бўляптими? Жужуқлар нечта бўлди? Ўнта дейсизми?

— Нозим бобо, ҳо Нозим бобо, эвара қуллуқ бўлсин!

Чақалоқ қиқирлайди, она эркалайди, бағрига босади. Олам-олам шодлик, бахт, келажак она бағрига сингиб кетади. Онанинг қувончи эса оламга сиғмайди.

Рақс

Бу рақсни ҳали ҳеч ким билмайди, ҳеч ким ижро этган ҳам эмас. Фақат унинг ўзи билади. Чунки унинг ўз рақси: музикасини ҳам, ҳаракатларини ҳам ўзи яратган. Ҳали дунёда ҳеч бир рақкоса ўйнамаган бу рақсни у жуда-жуда кўп, ҳатто баъзи кунлари бир неча марта ижро этади. Ўйнаганда ҳам бутун дунёни, бутун оламни унутган ҳолда ўйнайди. Хаёлида. Унинг саҳнаси ҳам, томошабинлари ҳам хаёлида. У бу рақсига ном ҳам қўйиб олган: «Илҳом».

Мана, у рақс ижро этяпти, Қўлидаги жажжигина сумкачасини маҳкам ушлаганча тез-тез юриб борар экан, ҳеч кимни кўрмас, ҳеч нарсани эшитмас, таниш-билишларининг саломи ҳам эътиборсиз қолар эди. У ҳозир ҳув юксакларда оққушдай қанот қоқиб учар, бутун олам мусиқага айланган, бутун вужуди рақс оҳанги билан сармаст эди. Мана, у ўз саҳнасида. Эгнидаги атлас кўйлагини ҳилпиратганча хаёлчан кўзларини катта-катта очиб рақс тушяпти. Ниманидир излайди, саҳна бўйлаб маъюс, ўйчан югуради. Ҳаракатлари тезлашади: Илҳом! Хаёлида чарх урган фикрлар, оҳанглар бирин-кетин қоғозга туша бошлайди. Буни эса у ажиб ҳаракатлар билан ифодалайди. Бахтиёр, бутун дунёни унутган ҳолда чарх ураверади.

У ўзи яратган куй, ўзи яратган оҳангида маст бўлиб манзилга етганини ҳам сезмай қолади. Шунда куй сатрларга, рақс эса қофия ва оҳангларга айланиб, оппоқ қоғоз устида ўйинни давом эттиради.

Лекин шу куни кимдир уни кибор, кимдир мағрур, кимдир эса... девона дейди. У эса парво ҳам қилмай, ўз юксаклигида, оппоқ булутлар устида парвоз этаверади, этаверади. Чунки майда гаплар ҳеч қачон юксакликка кўтарилмайди-да.

Бола қалби

Болалигимда онам бир воқеани айтиб беришни яхши кўрардилар. Ҳикояларини кулиб, бепарво бошлардилар-у охирига келгач лаблари титраб, кўзларидан ёш томчилай бошларди. Биз эса кулардик: шунга ҳам одам йиғларканми?

Онамнинг айтишларича катта бир шаҳарда опа-сингил қўшни бўлиб яшар, опанинг саккиз ўғли, сингилнинг эса олти қизи бор экан. Опа қиз кўришни, сингил ўғил кўришни орзу қилар экан.

Иттифоқо бир гал опа-сингилнинг бир кунда кўзи ёриб, опа яна ўғил, сингил эса яна қиз кўрибди. Изтироб чекаётган сингилга ачинган опа:

— Сенинг фарзандинг—менинг фарзандим, меники эса сеники. Бир жойда яшашади, кунда кўриб турамиз, кел алмашиб оламиз, — дебди.

Хуллас, иккаласи ҳеч кимга билдирмай болаларини алмашиб олишибди.

Йиллар ўтибди, болалар улғая бошлабди. Онаси ўғлини холасиникидан ул-бул олиб келишга юборса, бола қайтиб келгач ғалати кайфиятда юрар, маъюс ва ўйчан бўлиб қолар экан. Бир кун холасиникидан гугурт олиб келган бола:

— Холамнинг қўллари бирам юмшоқ, бирам иссиқ-а, ойижон. Қўлларини ушлаб ҳеч қўйиб юборгим келмайди. Ушла-аб тураверсам, тураверсам дейман,— дебди. У ёқда эса қизалоқ. Бу ҳолат бир неча бор такрорлангач опа-сингил бор ҳақиқатни айтиб, ўз болаларини қайтариб олишибди.

Энди бу ҳикояни мен болаларимга сўзлаб бераман. Қизиқ, сўзлар эканман, кулиб бошлайман-у она меҳрининг улуғворлиги, бола қалбининг эса теран ва зийраклигининг чидаб бўлмас бу ҳақиқати... қалбимни ларзага сола бошлайди. Охиригача бепарво сўзлашга интиламан. Лекин кўзларимга ёшлар уйилиб кела бошлайди.

Момохол ЭЛМУРОДОВА.

Эртага—Жаҳон биродарлашган шаҳарлар куни

ТИНЧЛИК—АСОСИЙ МАҚСАДИМИЗ

Кеча пойтахтимиздаги СССР халқлари дўстлиги музейида жаҳон биродарлашган шаҳарлар кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Унда шаҳримиз жамоатчилиги вакиллари, ёшлар қатнашдилар.

Жаҳон биродарлашган шаҳарлар федерацияси бундан ўттиз йил муқаддам — 1957 йилда Францияда қаршилик ҳаракатининг француз ва итальян қатнашчилари ташаббуси билан тузилган эди. Бу ташкилотнинг ташаббусига кўра ҳар йили Жаҳон биродарлашган шаҳарлар куни ўтказиладиган бўлди. Ўттиз йилдан буён Совет Иттифоқидаги шаҳарлар, шу жумладан Ўзбекистон пойтахти жаҳон федерацияси билан актив ҳамкорлик қилиб келмоқда. Жаҳон федерацияси қарорига кўра бу анъанавий байрам «Шаҳарлар ўртасидаги алоқалар орқали тинчлик» шиори остида нишонламоқда.

Тошкент Осиё, Африка, Европа ва Америка қитъаларидаги мамлакатларнинг еттита шаҳри билан дўстлик алоқаларини ўрнатган. Булар Патиёла ва Карочи, Тунис ва Триполи, Марокаш, Скопье ва Сиэтл шаҳарларидир. Ҳозирги тараққиёт даврида тинчлик ва дўстликни халқларнинг бир-бири билан танишувисиз тасаввур этиб бўлмайди. Бундай алоқалар дўстлик иплари ўрнатилган мамлакатнинг шаҳри кишилари билан яқиндан танишишда ёрдам беради. Яқинда Москвада бўлиб ўтган «Ядросиз дунё учун, инсониятнинг омон қолиши учун» халқаро анжуманида жаҳоннинг турли мамлакатлари вакиллари қатнашдилар.

Бизнинг Тошкент шаҳримиз ҳақли равишда тинчлик ва дўстлик шаҳри деб ҳисобланади. Бу ерда кўплаб турли халқаро анжуманлар ўтказилмоқда. «Тинчлик учун, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» шиори остида мунтазам ўтаётган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг Тошкент халқаро кинофестивали анъанага айланиб қолди. Биродарлашган шаҳарлар билан дўстлик алоқалари йил сайин ривожланмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Ўзбекистон чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар жамияти йўли билан биродарлашган шаҳарлар адресига шаҳримиз ва республикамиз ҳақида ҳикоя қилувчи фотокўргазмалар, ахборот-пропаганда адабиётлари, ҳужжатли фильмлар юборилмоқда. СССР халқлари дўстлиги тарихи ва Ўзбекистон халқлари тарихи музейларида шаҳарларнинг дўстлигига бағишланган бўлимлар ташкил этилган. Бундай бўлим республика Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида ҳам ишлаб турибди.

Югославиядаги Скопье шаҳри делегацияси Тошкентда бир неча марта меҳмон бўлди. Македония коммунистлар союзи шаҳар комитетининг раиси Петар Кароянов бошчилигидаги делегация Тошкент меҳнаткашларининг ҳаёти билан яқиндан танишди. Ўтган йилнинг декабрь ойида эса шаҳримизда Скопье ҳафталиги бўлиб ўтди. Ҳамшаҳарларимиз Скопье шаҳри рассомларининг плакатлар ва картиналар кўргазмаси билан танишдилар, халқ истеъмоли моллари кўргазмасини бориб кўрдилар. Бўлиб ўтган митинглар ва учрашувларда биродарлашган шаҳарлар ер куррасида тинчлик ишига муносиб ҳисса қўшаётганлиги ҳақида гапирилди.

Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети ҳам биродарлашган шаҳарлар дўстлигини мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Тошкентликлар биродарлашган шаҳарларга меҳмон бўлиб борганларида шаҳримизнинг дўстлик алоқалари, кўп миллатли аҳил оила эканлиги ҳақида гапириб бермоқдалар. Ўзбекистон телевиденияси орқали кўрсатилган Македония телевиденияси программаси ҳам томошабинларга манзур бўлди.

АҚШдаги Сиэтл шаҳрида бўлиб ўтган Тошкент кунларида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ходимлари, дўстлик жамияти активистлари, олимлар, педагоглар, ёзувчилар, маданият аҳллари қатнашдилар. Америкаликларни совет кишиларининг ҳаёти қизиқтираётганлиги учун ҳам кўплаб учрашувлар, қизғин суҳбатлар бўлди. Сиэтл шаҳрининг мэри Чарлз Ройер Тошкентда бўлди. Ҳамшаҳарларимиз Сиэтлда «Тошкент» боғи, «Тановар» ансамбли борлигини яхши биладилар. Ансамблга Тошкентда рақс маҳоратини ўрганган Лорел Грей раҳбарлик қилмоқда. Бу йил эса «Сиэтл — Тошкент» биродарлашган шаҳарлар комитетининг раиси Розанна Ройер бошчилигидаги делегация меҳмон бўлди. Март ойида бўлса Сиэтлдан келган ўқувчилар ва педагоглар бир ҳафта давомида Ўзбекистон пойтахти билан танишдилар.

Тошкентликлар айни чоғда Тунисда меҳмон бўлиб у шаҳарга фотокўргазма, Ўзбекистон ҳақида ҳикоя қилувчи қисқа метражли фильмлар, ўзбек миллий музикаси ёзилган грампластинкалар, амалий санъат усталари ишлаган буюмларни совға қилиб қолдиришди.

Биродарлашган шаҳарлар ўртасидаги алоқалар ер куррасида тинчлик учун кураш бораётган бир пайтда мақсадга мувофиқ бўляпти.

А. ПЎЛАТОВ.

Брейк-данс—ёшлар рақси

Ҳурматли редакция! Тошкентда брейк-данснинг фестивали бўлиб ўтди. Илгарилари бу рақс тури кўриклари мамлакатимизда бўлганми? Умуман, шу рақс ҳақида тўлиқроқ маълумот берсангиз.

Тошкент Давлат университетининг бир группа студентлари.

«Брейк» ҳозирда модадаги сўз. Мамлакатимизнинг баъзи шаҳарларида брейк рақси ўйналадиган дискотекалар энг оммавий ва энг эътиборли ҳисобланади. Ўсмирлар уйда, ойна қаршисида бирон-бир қийин ҳаракатга соатлаб жило берадилар. Брейк модалигидан ташқари, ниҳоятда мураккаб ҳамдир. Қадимий рок-н-ролл ёки деярли қадимий ҳисобланган твистни брейк билан сира таққослаб бўлмайди.

Унга яхши, чиройли ва енгил рақс тушиш учун ҳар куни бир соатлаб ёки ундан ҳам кўпроқ машқ қилиш керак. Бунинг учун гавдани равон тутиш, эгилувчан, нафис, аниқ ҳаракатга келтириш ниҳоятда қийин. Илгари «мостик» қилолмайдиган, турникка бир мартадан ортиқ тортилолмайдиган, лоақал бир дақиқа «бурчак» қилиб туролмайдиган болалар брейк билан шуғуллангандан сўнг уларнинг ҳаммасини бемалол бажариши мумкин. Шундай жиддий ва пухта шуғулланиш бир кишига мураккаб эканлиги табиий. Шунинг учун ҳам Москва, Ленинград, Рига, Тбилиси, Одесса, Тошкент, Тула ва Вильнюснинг турли чеккаларида ҳаваскорлик студиялари пайдо бўлди.

БИЗНИНГ СПРАВКА

Инглиз тилидаги «брейк» сўзининг энг кенг тарқалган мазмунидан бири — машғулотлар орасидаги — физкультпаузадир. Бошқаси эса — барча одобларнинг бузилиши, бундан ташқари — балоғатга етганларнинг «озодлик»ка чиқиш ишончи демакдир.

Бу сўзнинг кўп маънолиги жуда ибратли. Унда салбий томон билан бирга, ижобий жиҳатлар ҳам акс этган. Бунинг учун камдан-кам учрайдиган ҳодиса ҳақида ўй суриш, фикримизча, бу рақсни кўпчиликка қатъий ва янглиш тарғибот қилиш унчалик характерли эмас.

Брейк-данс каттагина энциклопедияларда «туғилган куни» қайд этилмаган бўлса ҳам, мутахассисларнинг таъкидлашича, 6—7 йил аввал Жанубий Бронкс кўчаларидаги болалар ўртасида пайдо бўлган. 70-йиллар бошида негр хонандаси Жеймс Браун ижро этган жазли импровизатор рақс — брейкнинг мубоширидир. Бу импровизация Бронксдаги ўсмирлар группалари ўртасида «рақс урушини» вужудга келтирди — улар муносабатларини мушт билан эмас, тиззаларини ишга солиб билдирардилар. «Рақиб»ларни рақсда мағлуб этган раҳнамо группа ғолиб деб ҳисобланарди.

Шоу-бизнесменлар ёшлар ўртасида янги, модадаги оқим билан стихияли шуғулланиш пайдо бўлиши ҳамоно, хоҳ у музикали бўлсин, хоҳ рақс кўринишида бўлсин, уларни конвейер ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга ошиқадилар. Брейк-данс билан ҳам шундай бўлган: ўсмирлар аввал кўчаларда радиодан берилган оҳангга рақс тушишди. Лекин брейк-данс индустрияси пайдо бўлгач, ёш мухлислар чўнтагидаги долларни қоқиб олиш учун махсус музикалар талаб қилинди.

Нью-Йоркдаги «Биг эпил брейкинг» ансамблининг аъзоси Брюс Смоланофф юқорида айтиб ўтилган вазиятларни: «Брейк коммерцияга айланган ҳозирги дамда у аввалгидек қололмайди — уни жонли руҳ тарк этган», деб тўғри белгилайди.

Ҳозирда баъзи бир брейк-данс мутахассисларининг таъкидлашларича, Америка Қўшма Штатларида бу рақс тури орқали оёқ-қўли ишламаслик ҳоллари учрамоқда. Бироқ ҳар бир брейк-дансга қизиқувчи рақсни тўлақонли билгандагина бундай ҳолга тушмайди. Шундай қилиб юқоридаги далилларни исботловчи фактлар топиляпти.

ТОШКЕНТ ФЕСТИВАЛИ

Негадир клублардан бар-ҳам топиб, студиялардангина жой олган модадаги ҳозирги замон рақси афтидан ўзига йўл очди. Комсомол комитетлари, маданият ташкилотлари уни ман этмай, у билан курашмай, балки ёшлар қўлидан ушлаб, уларни бир йўла юзлаб томошабинларга нима яхши-ю, нима ёмон, нима ёрқин, қизиқарли ва кутилмаган-у, нима профессионал, ноқулай, таърифлаб бўлмайдиган завқсиз нарса эканлигини кўрсатиш учун саҳнага олиб чиқиш кераклигини тушунтиришди.

«Тошкент—87» брейк фестивали Литвадаги Палангидан, Туладан кейинги учинчи фестивалдир. Бу фестивалнинг бўлиб ўтиши шаҳримизда ҳам бу нафис рақс турининг оммавийлашиб бораётганлигидан далолат беради. «Ёшлик» маданий спорт комплексида бўлиб ўтган рақс фестивали Палангидаги ва Туладаги кўриклардан бир мунча фарқ қилади. Фарқи шундаки, бу фестивалда рақслар «Жанубий қушлар» ансамбли жўрлигида намойиш этилган. «Гўзал» вокаль чолғу ансамбли, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Наталья Нурмуҳамедова, ёш хонанда Наргиза Зокировалар эса рақслар танаффуси вақтида қўшиқлар ижро этишди. Бу эса фестивалнинг яна ҳам қизиқарли ўтиши учун ўзига хос улуш бўлди.

Энди фестиваль қатнашчилари ҳақида тўхталиб ўтсак, Тошкент Давлат физкультура институти қошида ташкил этилган «Пульс», Олмалиқнинг «Яблоко» (Олма») брейк ансамблларининг ва машҳур брейк устаси, москвалик Сергей Макаровларнинг чиқишлари томошабинлар томонидан илиқ кутиб олинди. Фестивалда брейкнинг 15 та композицияси намойиш этилди.

Фестиваль қатнашчилари фақат ўз кишилари олдидагина эмас, балки томошабинлар олдида ҳам рақсга тушишни хоҳлашарди. Бу ёшлар албатта биргаликда юриб, жуда бўлмаса, бир-икки кун маслакдошлари билан фикр алмашишни, ўз ҳаракатларини кўрсатишни, бошқалардан ниманидир ўрганишни доим исташарди. Буларнинг ҳаммаси орзу эди. Бироқ, Тошкент фестивали шарофати билан бу орзулар ушалди, десак муболаға бўлмайди.

Д. ЖАЛОЛОВ.

* * *

СУРАТЛАРДА: «Тошкент—87» брейк фестивалидан лавҳалар.

Р. Галиев фотолари.

Турфа олам

ОДАМЛАРГА ИШОНГАН ЯХШИРОҚ

Маълумки, аксарият ҳайвонлар зилзила яқинлашаётганлигини ҳис этишади, уларнинг айримларини олдиндан башорат қилишга муяссар бўлинмоқда. Аммо Стенфор университетининг (АҚШ) мутахассиси М. Адамс одамларга ишонган яхшироқ деб ҳисоблайди. Бу аёл юзга яқин кўнгиллилар орасидан атмосфера босими, қуёш активлиги ва бошқа омилларнинг ўзгаришларига ўта сезгир йигирмага яқин кишини танлаб олди. Бу кишилар ўз кайфиятларидаги ҳар қандай ўзгаришлар ҳақида кун-у-тун ишловчи телефон орқали дарҳол хабар беришади, бу маълумотлар зудлик билан қайта ишланади. Башоратчиларнинг ана шу группаси ёрдамида ўнга яқин кичик зилзилалар ҳақида олдиндан огоҳлантириш олишга муваффақ бўлинди.

ТЎЙ КЕЧИКТИРИЛДИ

Сўнгги йилларда катта шов-шувга сабаб бўлган, ниҳоятда устамонлик билан қамоқдан қочган Р. Макентош қўлга олиниб, яна темир қафас ортига ташланди. Сан-Франциско қамоқларининг биридан айёрлик билан қочган жиноятчи полициячилар вертолётини ўғирлаб, қамоқхона ҳовлисига қўнган, ҳайратдан оғиз очиб қолган қоровулларнинг кўз ўнгида шу ерда ҳибсда сақланаётган қайлиғи Саманта Лопасни олиб қочган эди. Қочқиннинг излари тўғри маънода булутлар орасида ғойиб бўлганди. Аммо орадан бир неча ой ўтгач улар жуда осонлик билан қўлга олинди. Уларни қочқинлар кириб борган заргарлик магазинларидан бирининг хизматчиси таниб қолибди. Эътироф этишларига қараганда улар бу ерга никоҳ узугини олгани киришган экан. Тўй суд белгилаган муддатга кечиктирилди.

ҚОЗОНГА ЯҚИН ЮРСАНГ...

Тарихда инсон боласини бўрилар, мушукларни итлар, жўжаларни эса мушуклар тарбиялагани ҳақида мисоллар жуда кўп. Ана шу ҳолларнинг ҳаммасида асрандилар ўз «ота-оналари»нинг одатларини ўзлаштиришлари, ўзларининг уларга ўхшаб тутишлари маълум эди. Аммо сигирнинг ўзини ит деб ҳисоблашини

ҳеч ким тасаввур қила олмасди. Миззи исмли бузоқча билан худди шундай бўлди. Американинг Жоржтаун шаҳрида истиқомат қилувчи Лилиан Кортни уни туғилганида ўзига олиб, уйига олиб келган ва икки кўппагининг қарамоғига топширган эди. Миззи ниҳоятда мўмин-қобил бўлиб чиқди. У ўз аждодларига яқинлашишдан ҳадиксираса ҳам итларнинг барча эрмакларида улар билан тенгма-тенг иштирок этади.

АНГЛИЯ. Жейн Броумент (суратда) Артур Конан Дойлнинг қизидир. (Конан Дойлнинг портрети унинг орқасида деворга осиғлиқ турибди). Бугунги кунда 74 ёшли Жейн Шерлок Холмс ҳақидаги ҳикояларнинг машҳур муаллифи оиласининг ҳаёт бўлган ягона аъзосидир.

Бу йил Артур Конан Дойлнинг машҳур изқувар ҳақидаги биринчи қиссалар китоби чиққанига 100 йил тўлади.

Камера пресс — ТАСС фотоси.

Сўраган эдингиз...

ЯХШИ ДАВО УСУЛИ

Олинган тишни даволашда антибиотик порошок сепилган губкадан фойдаланиш усули ҳақида эшитиб қолдим. Ана шундай усул билан беморларни даволаш шаҳримиздаги поликлиникаларда йўлга қўйилганми? Шу ҳақда билишни истар эдим...

Ш. Сафарова, уй бекаси.

Маълумки, оғриган тишни олиш пайтида тиш қопламасининг ёки илдизининг синиши бундай операцияни қийинлаштиради ва тиш атрофидаги милк тўқималарининг жароҳатланишига олиб келади. Беморда тишнинг ўткир яллиғланиши каби ҳолат кузатилади. Олинган тиш ўрнида ва унинг атрофида, баъзан бош ва чекка атрофида қаттиқ оғриқ пайдо бўлиб, оғиздан нохуш ҳид келади. Бемор овқат чайнашга, гапиришга, айрим ҳолларда овқат ютишга жуда қийналади. Баъзан гана ҳарорати кўтарилиши, бемор дармонсизланиши ва меҳнат қобилиятини йўқотиши ҳам мумкин. Бемор табиийки бунинг учун поликлиникага 3—4 кун қатнаши лозим. Баъзи вақтларда эса ҳафталаб қатнаш керак бўлади. Бундай пайтда беморларга меҳнатга қобилиятсизлик варақалари очилади. Акс ҳолда хасталикни ўз вақтида даволамаслик жағ суякларининг ўткир яллиғланиши ва юмшоқ тўқималарнинг чириши каби оғир оқибатларга олиб келади. Шу сабабли тиш олингандан кейинги рўй берадиган бундай нохуш асоратларни даволаш ва уларнинг олдини олиш хирургия бўлимларининг муҳим масалаларидан биридир. Бу эса ўз навбатида поликлиника врачлари олдига даволашнинг янги, самарали усулларини топиш вазифасини қўяди.

Собир Раҳимов районидаги бизнинг 7-стоматология поликлиникамизда ана шу масалага анчадан бери эътибор қаратиб келинарди. Ва ниҳоят медицина фанлари кандидати З. Нуриддинова ва врач А. Сатторова томонидан ишлаб чиқилган усул асосида беморларни даволай бошладик. Натижада тиш олингандан кейин рўй берадиган асоратларни муваффақиятли даволашга ва бундай ҳолатларнинг камайишига муваффақ бўлаяпмиз. Хўш, бу усулнинг моҳияти нимада? Унинг моҳияти шундаки, олинган тиш ўрнига бирор хил антибиотик порошоги сепилган гемостатик каллоген губка қўйилади. Бундай губка тиш ўрнини тўлиқ қоплаб, унинг яллиғланишига ва иккиламчи микробларнинг таъсир этишига йўл қўймайди. Шунингдек, у тиш ўрнининг тез битишига ҳам жуда яхши ёрдам беради. Бу ерда яна бир нарсани қўшиб қўйиш керак. Бу усул билан даволанган беморларда оғриқ ва нохуш ҳиднинг йўқолиши кузатилди. Тиш ўрни тез битиб беморларнинг поликлиникага бир неча бор қатнашларига ҳожат қолмади. Бу усулнинг яна бир афзал томони шуки, уни қўллаш учун махсус шароит ҳам талаб этилмайди.

Т. МУСАШАЙХОВ,
олий категорияли врач, СССР Соғлиқни сақлаш аълочиси.

БИЛАСИЗМИ?

⊙ Мамлакатимиздаги уй-жой хўжаликларида қанчадан-қанча моддий ресурслар, электр энергияси сарфланади. Масалан, турар жойларни иситиш ва йил бўйи иссиқ сув билан таъминлаш учун мамлакатимизда ҳосил қилинаётган иссиқлик энергиясининг учдан бир қисмигачаси сарфланмоқда.

⊙ Аҳолининг маиший эҳтиёжи учун йилига 80 миллиард киловатт-соатга яқин электр энергияси сарфланмоқда. Шунча энергия Братск ГЭСи қувватига тенг бўлган тўртта станциянинг биргаликда ишлаб чиқарган электр энергиясига тенгдир.

⊙ Агар ҳар бири 60 ваттлик иккита лампа ўрнига битта 100 ваттлик лампа қўйилса энергия сарфланиши 12 процент камаяди.

⊙ Электр энергиясини энг кўп электрплитаси тортади. Конфоркани пиширилаётган овқатни қайнатиш зарур бўлиб қолган тақдирдагина охиригача очиш керак бўлади. Овқатни пастроқ оловда ҳам пишириш мумкин. Масалан, суюқ овқат ёки сабзавот қайнаб чиққач, оловни пасайтириб пишириш мумкин.

А. ОБИДХЎЖАЕВ тайёрлаган.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

телепрограммалар

Душанба

27 АПРЕЛЬ

● МТ I

8.00 Эрталабки зарядка. Мультфильм. Музыка.
8.30 ВРЕМЯ.
9.15 Футбол шарҳи.
9.45 С. Михалков қаҳрамонлари эрканда. Мультфильмлар: «Степа амаки — милиционер», «Катта ёшдагилар ва кичкинтойлар учун эртаклар», «Ўзимиз айбдормиз», «Михалков масаллари» («Союзмультфильм»).

* * *

16.30 Янгиликлар.
16.45 «РОССИЯНИНГ ИШ КУНИ». Ҳужжатли фильм премьераси («ЛСДФ»).
17.35 «Рус тили».
18.05 «Афғонистон. Миллий ярашув саҳифалари». Кинопрограмма.
18.45 ЖАДАЛЛАШТИРИШ. «Уралмаш». Шимол учун бурғулар».
19.15 ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ.
19.30 Хоккей. Жаҳон чемпионати. СССР — Швеция терма командалари. Австриядан кўрсатилади.
21.30 ВРЕМЯ.
22.05 Дўстлик поэзиройлари. Москва — София телекўприги.
23.05 ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ.
23.20 ПРОГРАММАДАН ТАШҚАРИ КОНЦЕРТ. «Ядросиз дунё учун, инсониятнинг омон қолиши учун» халқаро анжуманн меҳмонлари иштирок этадилар.
00.10 Футбол шарҳи.

● МТ II

18.30 Янгиликлар. 18.45 ЗДОРОВЬЕ. 19.30 СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ХИЗМАТ ҚИЛАМАН! 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Энг кичик ёмғирча». Мультфильм. 20.45 ХАБАРЛАР ПАНОРАМА. 21.30 ВРЕМЯ. 22.05 «Келгинди аёл». Бадиий фильм. 23.40 Янгиликлар.

● ЎзТВ

7.05 Ритмик гимнастика.
7.30 «Салом, кичкинтойлар!»
7.30 «Ватанимни шарафлайман». Ватан, партия ҳақида қўшиқлар.
8.00 АХБОРОТ.
8.20 «Тагиль гулдастаси». Телефильм.

* * *

16.35 «Касблар ҳақида ҳикоялар». Тошкент алоқа политехникуми.
17.15 «Еттн кўл». Телефильм.
17.30 Янгиликлар.
17.40 «Қизиқарли математика». Илмий-оммабоп программа.
18.10 Кўрсатувлар программаси.
18.15 «Кушлар байрами», «Бир том остида». Мультфильмлар.
18.40 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Бурчга садоқат».
19.10 «Инсон». М. Горький ҳикоясини УзССРда хизмат кўрсатган артист Мухсин Ҳамидов ўқийди.
19.30 АХБОРОТ (рус.).
19.45 «Ўрмон рапсодияси». Телефильм.
20.00 «Инсон ва қонун». Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисида СССР Қонуни лойиҳасини муҳокама қиламиз.
20.30 АХБОРОТ.
20.50 Афғонистон миллий байрами — Революция куни. «Саур инқилоби». Адабий кўрсатув.
21.20 «Алкоголь ва болалар». Ҳужжатли фильм.
21.30 Москва. ВРЕМЯ.
22.05 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
23.05 УзССР Министрлар Советининг соврини учун теннис бўйича халқаро анъанавий ўсмирлар турнирининг очилиши.
23.35 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 «Давлат қабули — давр талаби». «Давлат қабули ва ТТЗ ҳамда «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси маҳсулотларининг сифати» (рус.). 20.10 Ритмик гимнастика. 20.30 Телефильм. 21.00 «Бригада пудрати: тажриба ва муаммолар». Тошкент область Ғалаба районн мисолида. 21.30 Москва. ВРЕМЯ.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ: 22.05 «Кино оламида» (рус.). 23.10 «Дўстлик тароналари». Телефильм.

Сешанба

28 АПРЕЛЬ

● МТ I

8.05 Эрталабки зарядка. Мультфильм. Музыка.
8.30 ВРЕМЯ.
9.15 «Хамелеон ўйини». Телевизион бадиий фильм (Литва киностудияси). 1 ва 2-сериялар.
11.45 Янгиликлар.

* * *

16.30 Янгиликлар.
16.45 «XXI асрга экспедиция». Мактаб ўқувчилари учун илмий-оммабоп кўрсатув.
17.45 «Скамейка». Мультфильм.
17.55 «Огоҳлантириш». Чернобиль АЭСидаги воқеалар ва авария оқибатларини тугатиш юзасидан кўрилган чоралар ҳақида телевизион ҳужжатли фильм («Экран» ва МТ информация Бош редакцияси).
19.15 ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ.
19.30 ФАН ВА ТУРМУШ.
20.05 М. Горькийнинг ҳамма пьесалари. «Мешчанлар». М. Горький номли Ленинград Катта академик драма театрининг фильм-спектакли.
21.30 ВРЕМЯ.
22.05 «Мешчанлар» фильм-спектаклининг давоми.
23.15 ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ.
23.30 «ЧАПЛИНИАНА». Чаплин мазкасига ёзилган фильм-балет премьераси (Ленинград).

● МТ II

18.30 Янгиликлар. 18.40 Хоккей. Жаҳон чемпионати. ЧССР — АҚШ терма командалари. 2 ва 3-даврлар. Австриядан кўрсатилади. 20.00 ҲАММА УЧУН ВА ҲАР БИР КИШИ УЧУН. Ўзбекистонда шаҳар транспортини ривожлантириш ҳақида. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Шодлик қўшиғи». Мультфильм. 1-қисм. 20.45 ...16 ЁШГАЧА ВА УНДАН КАТТАЛАР. 21.30 ВРЕМЯ. 22.05 «Рақиблар». Бадиий фильм («Ленфильм»). 23.30 Янгиликлар.

● ЎзТВ

7.05 Ритмик гимнастика.
7.30 «Салом, кичкинтойлар!»
7.40 «Пионер телетайпи».
7.50 «Ҳайкалтарош Илҳом Жабборов». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
8.00 АХБОРОТ.
8.20 «Тонгги тароналар».

* * *

16.35 География. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги.
17.10 «РУС АДАБИЁТИ ДАРСЛАРИ». Ҳужжатли фильм премьераси («Узкинохроника»).
17.30 Янгиликлар.
17.40 «Абитуриент-87». Она тили.
18.10 Кўрсатувлар программаси.
18.15 «Кирол ва қовунлар». Мультфильм.
18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Пионерлар мамлакатида» (рус.).
19.30 АХБОРОТ (рус.).
19.45 «Жонланган тош». Телефильм.
20.00 «Сиёсий ва иқтисодий ўқувни янги талаблар даражасига кўтарайлик». КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларни сиёсий ва иқтисодий ўқув системасини қайта қуришнинг асосий йўналишлари» лойиҳасини муҳокама қиламиз.
20.30 АХБОРОТ.
20.50 Ўзбек куйларидан концерт.
21.30 Москва. ВРЕМЯ.
22.05 «БАХШИЛЛИНИНГ ТАШВИШЛИ КУЗИ». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзбектелефильм»).
22.55 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.
23.10 «Учиш полосаси». Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Республика олий ўқув юртлари ва қалбимизда ҳамиша» кўрсатуви почтасидан (рус.). 20.10 «Йўл ҳаракати қоидаларини ўрганамиз». 20.50 «Улар Афғонистон расмини чизишяпти». Ҳужжатли фильм. 21.30 Москва. ВРЕМЯ.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ: 22.05 Сизлар учун учрашув. Красноярск Еш томошабинлар театрининг Фрунзе шаҳридаги гастроллари. 22.35 УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА. «Биринчи Отлиқ армия». Бадиий фильм. 1-серия (рус.).

Чоршанба

29 АПРЕЛЬ

● МТ I

8.00 Эрталабки зарядка. Мультфильм. Музыка.
8.30 ВРЕМЯ.
9.15 М. Горькийнинг ҳамма пьесалари. «Мешчанлар». М. Горький номли Ленинград Катта академик драма театрининг фильм-спектакли.
11.45 Янгиликлар.

* * *

16.30 Янгиликлар.
16.45 «Рейхстаггача неча чақирим қолди?» Ҳужжатли фильм (Свердловск киностудияси).
17.15 СИЗ ЯРАТГАН БОҒ.
17.45 ...16 ЁШГАЧА ВА УНДАН КАТТАЛАР.
18.30 Москва шаҳар «Салют» Маданият саройи «Весняночка» рус қўшиқлари ансамбли куйлайди.
18.45 Делегатская кўчасидаги музей. Рус чойхўрлиги.
19.15 ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ.
19.30 Озарбайжон Давлат рақс ансамбли ижро этади. Бокудан кўрсатилади.
20.00 МТ ЭКРАНИДА БИРИНЧИ МАРТА. «Изма-из келаётган». Бадиий фильм («Мосфильм»).
21.30 ВРЕМЯ.
22.00 Спорт программаси. Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал группаси командалари матчи. Австриядан олиб кўрсатилади. Футбол. Европа чемпионатининг саралаш матчи. СССР — ГДР терма командалари. Киевдан олиб кўрсатилади. Кўрсатув тугагач (24.00) — ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ.

● МТ II

18.30 Янгиликлар. 18.45 «ХИМИЯ — САЛОМАТЛИККА». Илмий-оммабоп фильм премьераси («Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси»). 19.00 МУЗИКАЛИ КИОСК. 19.30 ҚИШЛОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Шодлик қўшиғи». Мультфильм. 2-қисм. 20.45 ФАН ВА ТЕХНИКА. Киножурнал. 20.55 «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». И. Брамс. Скрипка ва фортепьяно ижроси учун 3-соната. 21.30 ВРЕМЯ. 22.00 «Оқ тунлар таронаси». Бадиий фильм («Мосфильм» ҳамда «Кабусики кайся» «Тохо эйга», Япония). 23.35 Янгиликлар.

● ЎзТВ

7.05 Ритмик гимнастика.
7.30 «Салом, кичкинтойлар!»
7.30 «Гобелен, ҳайкал ва биз». Ҳужжатли фильм.
8.00 АХБОРОТ.
8.20 «Музикали дастхат».

* * *

16.35 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. Рапира программалаш тили.
17.05 Ўқитувчи экрани. Фарғона область Риштон район 5-мактаб ўқитувчиларининг иш тажрибасидан.
17.30 Янгиликлар.
17.40 «Абитуриент-87». Физика.
18.10 Кўрсатувлар программаси.
18.15 Болалар учун фильм. «Қуёш ёмғири».
18.30 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Республика олий ўқув юртларида қайта қуриш бормоқда». Самарқанд архитектура-қурилиш институтида декан қандай сайланган ҳақида (рус.).
19.00 «Иқтисодий шарҳ». «Қишлоқ хўжалигида меҳнатни ташкил этиш».
19.30 АХБОРОТ (рус.).
19.45 «Баҳор тароналари». Февзи Алиев қўшиқлари.
20.30 АХБОРОТ.
20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт.
21.30 Москва. ВРЕМЯ.
22.00 «Бўстон». Тележурнал.
23.00 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 «Пионер телетайпи» (такрор). 19.50 Мактаб ўқувчилари учун. «Гўзаллик оламига саёҳат». 20.50 «Сифат — бош мезон». Тошкент чинни заводи. 21.30 Москва. ВРЕМЯ.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ: 22.00 «Актуал мавзуларда суҳбат». Кўрсатувда Юстиция, Соғлиқни сақлаш, Маориф, Олий таълим министрликлари, Киргизистон ССР Давлат агросаноати, Прокуратураси, Олий судининг масъул ходимлари иштирок этадилар.

Пайшанба

30 АПРЕЛЬ

● МТ I

8.00 Эрталабки зарядка. Мультфильм. Музыка.
8.30 ВРЕМЯ.
9.05 «Изма-из бораётган». Бадиий фильм.
10.35 ҲАЙВОНОТ ОЛАМИДА.
11.35 Янгиликлар.

* * *

16.30 Янгиликлар.
16.45 «Тамара Соколенконинг ташвишлари ва умидлари». Телевизион ҳужжатли фильм (Новосибирск).
17.05 «Хасратни қандай енгишди». Мультфильм.
17.25 «Шаҳар, отам ва мен». Ичкиликбозликнинг зарари ҳақида ҳужжатли фильм («Укртелефильм»).
17.45 «Агросаноат: бугун ва эртага».
18.15 «Чикагодан Филадельфиягача». Телевизион ҳужжатли фильм («Экран»).
19.15 ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ.
19.30 Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал группаси командалари матчи. Австриядан кўрсатилади.
21.30 ВРЕМЯ.
22.05 ТЕЛЕТОМОШАБИН ҲАМРОҲИ.
22.40 МТ ЭКРАНИДА БИРИНЧИ МАРТА. «Кечикишлар олча». Бадиий фильм («Мосфильм»).
00.05 ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ.
00.20 «Қўлни кўкка берайлик, дўстлар!».

● МТ II

18.30 Янгиликлар. 18.40 ҲАМДЎСТЛИК. Телевизион журнал. 19.10 Халқ куйлари. 19.25 «Онамларнинг мактаби». 19.55 «Айрилиқ ва учрашувлар календари». Т. Рузавина ва С. Таюшев иштирокида эстрада программаси. Саратовдан кўрсатилади. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Бир товоқ бўтқа». Мультфильм. 20.45 «БЕДАЛАР САРҒАЙМАСИН ДЕБ...». Илмий-оммабоп фильм премьераси («ЦНФ»). 21.00 Ритмик гимнастика. 21.30 ВРЕМЯ. 22.05 СССР халқ артисти М. Биешу концерти. 23.10 Янгиликлар.

● ЎзТВ

7.05 Ритмик гимнастика.
7.30 «Салом, кичкинтойлар!»
7.40 «Болалик». Телефильм.
8.00 АХБОРОТ
8.20 «Тонгги тароналар».

* * *

16.35 Болалар учун фильм. «Кўйлак таққан бола».
17.20 «Экспромт». Телефильм.
17.40 «Комиссарларнинг набиралари». Ҳужжатли фильм.
18.10 Кўрсатувлар программаси.
18.15 Болалар учун. «Бойчечак».
18.45 Бўривлар ва тарихи. Мирмуҳсин. «Меъмор».
19.30 АХБОРОТ (рус.).
19.45 «Қайта қуриш йўлида». Жиззах область Зарбдор районн хўжаликлари мисолида.
20.30 АХБОРОТ.
20.50 «Александровски хиёбони». Телефильм.
21.00 «УЗБЕКИСТОН: ДАВР, ИШЛАР, ОДАМЛАР». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзкинохроника»).
21.30 Москва. ВРЕМЯ.
22.05 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Торпедо» (Кутаиси). 2-тайм. Репортаж (ёзиб олинган).
22.50 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Кувноқлар ва зукколар».
00.15 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 ТОШКЕНТ 1 МАЙНИ КУТИБ ОЛМОҚДА. 20.05 «Дала ҳовли». Кинокомедия. 21.30 Москва. ВРЕМЯ.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ: 22.05 УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА. «Биринчи Отлиқ армия». Бадиий фильм. 2-серия (рус.).

Жума

1 МАЙ

МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ

● МТ I

8.00 Эрталабки зарядка. Мультфильм. Музыка.
8.30 ВРЕМЯ.
9.15 А. Твардовский. «Улкан ва кичик Ватан ҳақида». Фильм-концерт.
9.45 «Рябинушка» вокал триоси куйлайди.
10.00 «ШУ ЮЗ ЙИЛЛИК КУНЛАРИ». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»).
10.30 «Пит Сигер: Биз енгамиз». Музикали кўрсатув.
11.35 Жаҳон халқларининг ижоди.
12.25 СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари.
12.40 МОСКВА. ҚИЗИЛ МАЙДОН. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙГА БАҒИШЛАНГАН КЎРСАТУВ. Кўрсатув тугагач — «Май табассуми». Байрам концерти.
15.00 «ЛЕНИН. СОБИТҚАДАМЛИК». В. И. Лениннинг янги типдаги партияни мустаҳкамлаш тўғрисидаги фаолияти ҳақида илмий-оммабоп фильм премьераси («Киевнаучфильм»).
15.20 Мультфильмлар.
15.40 Давлат академик Большой театри солистлари ва оркестрининг концерти.
16.35 «ИНСОНИЯТНИНГ ОМОН ҚОЛИШИ УЧУН». Халқаро Москва анжумани ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
17.35 «Циркни ҳамма севади». Свердловскдан кўрсатилади.
18.20 МТ ЭКРАНИДА БИРИНЧИ МАРТА. «Чўнтакдаги қуёш». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
19.30 «Салом, Май!». Музикали программа.
21.30 МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ ҲАҚИДА РЕПОРТАЖ.
22.30 Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал группаси командаларининг матчи. Австриядан кўрсатилади.
00.40 Янгиликлар.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 Елин куйлайди ва рақсга тушади. 9.35 «Совет Иттифоқи бўйлаб». Киножурнал («ЦСДФ»). 9.55 «Севимли Ватаним менинг». РСФСР халқ артисти А. Покровский иштирокида фильм-концерт. 11.05 Революция повести. А. Блок. «Ўн икки». Фильм-концерт. 11.30 Совет қўшиқларидан концерт. 12.20 СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари. 12.40 МОСКВА. ҚИЗИЛ МАЙДОН. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙГА БАҒИШЛАНГАН КЎРСАТУВ. Кўрсатув тугагач — «Май табассуми». Байрам концерти. 15.00 Л. Тимофеева ижро этади (фортепьяно). 15.15 «ЭЛЬБРУС ЯҚИНИДА». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Орджоникидзе, Нальчик). 15.25 «Хавфли саёҳатнинг кувноқ хроникаси». Музикали фильм-ревю («Экран»). 16.45 «Мағрур кемача». Мультфильм. 17.05 Болалар учун фильм. «Касофат яшшиба» (М. Горький номли киностудия). 18.20 «АЛУШТА». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Киев). 18.30 «Ўйгон ва қўшиқ куйла». Москва академик Сатира театрининг фильм-спектакли. Автор — М. Дярфаш. 20.10 «МАЛИКА ВАЗ» ҲАҚИДА ҚИССА». Телевизион бадиий фильм премьераси (Новосибирск). 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Сенми, шошмай тур!». Мультфильм. 20.45 Хохлама нақш ҳунармандлари ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ ҲАҚИДА РЕПОРТАЖ. 22.30 Экранда — кинокомедия. «Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари» («Мосфильм»). 00.05 Янгиликлар.

● ЎзТВ

7.05 «Бу айём баҳор ва бахт айёмидир».
8.00 АХБОРОТ.
8.20 «Ўзбекистон дея аталур».
8.40 «Кувноқлар». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
8.30 Москва. ВРЕМЯ.
9.15 «Қақнус». Мультфильм.
9.25 «Сеҳрли най». Болалар учун фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
9.50 ТОШКЕНТ. В. И. ЛЕНИН НОМЛИ МАЙДОН. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙГА БАҒИШЛАНГАН КЎРСАТУВ. Кўрсатув тугагач — «Совет ҳамма замонларнинг кишилари». Кинопрограмма.

* * *

12.40 МОСКВА. ҚИЗИЛ МАЙДОН. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙГА БАҒИШЛАНГАН КЎРСАТУВ.

* * *

18.30 Кўрсатувлар программаси.
18.35 Болалар учун. «Май гулларим».
18.45 «Бадавлат Садко». Мультфильм.
19.25 «Байрам увертюраси». Музикали программа.
20.00 АХБОРОТ. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ ҲАҚИДА РЕПОРТАЖ.
20.40 «Баҳор кезмоқда...» Кинопрограмма.
21.30 МОСКВА. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ ҲАҚИДА РЕПОРТАЖ.
22.30 «Байрам музикали саёҳати».

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Покутье» рақсга тушади. Музикали телефильм. 19.55 «Тоғлар чорлайди». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»). 21.10 «Оқшом таронаси». Концерт. 21.30 Москва. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ ҲАҚИДА РЕПОРТАЖ.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ: 22.30 «Суруди Май» байрам концертининг давоми (боши 40-дециметрли канал орқали). 23.10 ТОЖИКИСТОНДА БАЙРАМ. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ ҲАҚИДА РЕПОРТАЖ. 23.45 Кинолавҳа.

Шанба

2 МАЙ

● МТ I

8.00 Эрталабки зарядка. Мультфильм. Музыка.
8.30 Янгиликлар.
8.50 «Нега ва нима учун?». Болалар учун кўрсатув.
9.20 «Чашмалар».
9.50 ҲАММА УЧУН ВА ҲАР БИР КИШИ УЧУН.
10.20 «ХОТИРА». Телевизион фильм премьераси. Кекса большевикларнинг хотиралари. Улар инқилобда революция қўшиқлари («Экран»).
10.50 Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал группаси командаларидан матчи. Австриядан кўрсатилади.
12.55 «Рус ўйинчоқлари». Мультфильм.
13.10 УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА. Тарихнинг сўнмас сатрлари. «Фронт». Бадиий фильм. А. Корнейчукнинг шу номли пьесаси асосида (Олмаота, 1943 й.).
15.15 ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ.
15.30 МЎЪЖИЗАСИЗ-МЎЪЖИЗАЛАР.
16.30 Мультфильмлар: «Топшика», «Икар ва донолар», «Орол», «Рисолали одам», «Отелло-67».
17.35 КРЕМЛНИНГ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА ВЛКСМ XX СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ ВА МЕҲМОНЛАРИ УЧУН КОНЦЕРТ (17 апрелдаги концерт такрорланади).
19.10 МТ ЭКРАНИДА БИРИНЧИ МАРТА. «Шафқатсиз романс». Бадиий фильм («Мосфильм»). 1 ва 2-сериялар.
21.30 ВРЕМЯ.

ШАНБА ОҚШОМИДА

22.05 Катта ёшдагилар учун мультфильмлар.
22.40 «КВН-87».
01.40 Янгиликлар.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Қора сувсар изидан». Телевизион ҳужжатли фильм (Иркутск). 9.30 ТОНГГИ ПОЧТА. Музикали кўрсатув. 10.00 Ритмик гимнастика. 10.30 «ЎЗ ФИКРИНГНИ БАҲАМ КЎРИБ». Илмий-оммабоп фильм премьераси («Леннаучфильм»). 10.55 «Икки ўғил хизматида ёки шаҳар». Бадиий фильм, субтитр билан («Мосфильм»). 12.30 «Қурилиш ва архитектура». Киножурнал. 12.40 Чех филармониясининг симфоник оркестри. ЧССРдан кўрсатилади. 13.50 «У ХОТИРА КУНИ ЕТИБ КЕЛДИ». Телевизион спектакль премьераси. Ж. Семёнов романи мотивлари асосида. 1 ва 2-сериялар. 17.10 Жаҳон бадиий маданияти. Революцион плакат. 17.40 «Осмон секинюрарли». Бадиий фильм («Ленфильм»). 18.55 «Чипполино». Мультфильм. 19.10 «Украина сувенирии». Концерт. 20.00 «Ийлон океан қирғоғи». Илмий-оммабоп фильм (Ғарбий Сибирь кинохроника студияси). 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Винтик ва Шпунтик — кувноқ усталар». Мультфильм. 20.45 М. В. Ломоносов номли МДУ академик хори куйлайди. 21.00 «Кўргазма». Совет ҳайкалтароши С. Т. Коненко ижоди ҳақида телевизион фильм. 21.30 ВРЕМЯ. 22.05 «Парафраза». Фильм-концерт (Таллин). 22.15 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Динамо» (Москва). 24.00 «Ялпиз исли тушлар». Телевизион ҳужжатли фильм (Киров). 00.15 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Киев) — МАСК.

● ЎзТВ

7.05 Ритмик гимнастика.
7.30 «Музикали камалак».
8.00 Янгиликлар.
8.10 «Улар...». Музикали телефильм.
8.30 Москва. Янгиликлар.
8.50 «Спорт, спорт, спорт». Кинопрограмма.
9.30 «Кувноқ қовоқча». Болалар учун кинокўрсатув.
10.30 «Москва кўзёшларга ишонмайди». Бадиий фильм («Мосфильм»). 1-серия.
11.35 «Мўъжизалар олами».
12.05 «Ореол» рок-группаси чалади.
12.20 «Муҳаррамча опа ва кичкина гўзал». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
12.50 Болалар учун фильм. «Азиз».

* * *

17.30 Кўрсатувлар программаси.
17.35 Болалар учун. «Кувноқ шаҳарча».
18.15 «Кора ва оқ афсунгарлик». Ҳужжатли фильм.
19.30 АХБОРОТ (рус.).
19.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.30 АХБОРОТ.
20.50 «Цирк! Цирк! Цирк!».
21.30 Москва. ВРЕМЯ.
22.05 Драматик актёрлар куйлашади.
23.25 Кўрсатувлар программаси.

● ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

18.00 «Ана холос!». Мультфильм. 18.15 «Масхарабозлар дўсти: Ю. Никулин ва М. Шуйдин». 19.30 НОВОСТИ. 19.45 А. Лоҳутий таваллудининг 100 йиллигига. Шеърият кечаси. 20.30 АХБОР. 20.45 «Музикали гулдасталар». 21.30 Москва. ВРЕМЯ. 22.05 «Чойхонаи муштойкий».

Якшанба

3 МАЙ

● МТ I

8.00 Эрталабки зарядка. Мультфильм. Музыка.
8.30 ВРЕМЯ.
9.15 «Олимпионниклар». Мультфильм.
9.35 Ритмик гимнастика.
10.20 «Спортлото» тиражи.
10.35 БУДИЛЬНИК.
11.05 СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ХИЗМАТ ҚИЛАМАН!
12.05 ТОНГГИ ПОЧТА. Музикали кўрсатув.
12.35 САЁҲАТЧИЛАР КЛУБИ.
13.35 МУЗИКАЛИ КИОСК.
14.05 ҚИШЛОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ.
15.05 ЗДОРОВЬЕ.
15.50 Москва — Лондон телекўприги.
16.50 «НАДЕЖДА КРУПСКАЯ. ҲАЁТИ ҲАҚИДА ХОТИРАЛАР». Илмий-оммабоп фильм премьераси («ЛНФ»).
17.20 ИСТЕЪДОД. Телевизион журнал.
17.50 Болалар учун фильм. «Хуш келибсиз ёки бегона кишиларнинг кириши ман қилинади» («Мосфильм»).
19.00 Киноафиша.
19.45 «Даврани кенг олинг». Эстрада программаси.
21.30 ВРЕМЯ.
22.00 Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал группаси командалари матчи. Австриядан кўрсатилади.
00.35 Янгиликлар.

● МТ II

9.00 «Зарядкага сафланинг!». 9.20 «Таллиннинг музикали манзаралари». «Бешта революцион қўшиқ». Таллиндан кўрсатилади. 9.40 «Малика қурбақа». Мультфильм. 10.10 «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». Ю. Шапорин. «Куликово майдонида». Солистлар, хор ва оркестр ижроси учун симфония-кантата. 11.30 «Рус тили». 12.00 «ҚАЙИН ШОХИ». Телевизион спектакль премьераси. Автор — Ю. Визбор. 14.50 Эркин кураш. Европа чемпионати. Болгариядан кўрсатилади. 15.35 Пенза рус халқ хори ҳақида телевизион ҳужжатли фильм (Куйбишев шаҳар). 15.45 ЛЕНИНГРАД ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 18.00 Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал группаси командалари матчи. Австриядан кўрсатилади. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Совға». Мультфильм. 20.45 БИЗНИНГ УЙ. Телевизион журнал. 21.30 ВРЕМЯ. 22.00 «Тирикликни қўлга олиш буюрилган». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия). 23.25 Янгиликлар.

● ЎзТВ

7.05 Ритмик гимнастика.
7.30 «Май мозаикаси».
8.00 АХБОРОТ.
8.20 Телефильм.
8.30 Москва. ВРЕМЯ.
9.15 Телефильм.
9.35 «Биргаликда куйлаймиз». П. Мўмин, А. Мансуров. «Май қўшиғи».
9.55 Болалар учун фильм. «Уч бақалоқ» («Ленфильм»).
11.20 Шахмат мактаби.
11.50 «Москва кўзёшларга ишонмайди». Бадиий фильм. 2-серия.
13.10 «Маъмура Эргашева рақсга тушади». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
14.00 «Инсон ва табиат».

* * *

18.15 Кўрсатувлар программаси.
18.20 «Бўри ва бузоқлар». Мультфильм.
18.30 УзССР Министрлар Советининг соврини учун теннис бўйича халқаро анъанавий ўсмирлар турнири. Репортаж.
19.00 «Бахтли болалик». Адабий-музикали композиция.
19.30 АХБОРОТ (рус.).
19.45 «Май табассуми». Музикали программа.
20.30 АХБОРОТ.
20.50 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Динамо» (Ботуми). 2-тайм. Репортаж (ёзиб олинган).
21.30 Москва. ВРЕМЯ.
22.05 КИЕВ — ТОШКЕНТ ТЕЛЕКЎПРИГИ. «Дўстларимиз адабиёти».
23.35 Кўрсатувлар программаси.

● ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Буви ога-ини ва ишчи аждаҳо». Мультфильм. 18.30 КИРГИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ЭКРАНИДА БИРИНЧИ МАРТА. «Хизматкор-ойимхиз». Ж. Б. Перголез комик операсининг премьераси. 19.10 «Мискил жана тамаша». 19.50 «Ньютоннинг олмаси». Катталар учун мультфильм. 20.25 «Тогуз кайрик». Теленконкурс. 21.30 Москва. ВРЕМЯ. 22.00 Экранда — кинокомедия. «Муюлишдаги малласоч аёл» (рус.).

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26/IV да **Алоиддиннинг сеҳрли чироғи** (12.00), **Бир актли балетлар** (19.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/IV да **Куёв**, 26/IV да **Зебунисо** (12.00), **Ойна** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/IV да **Шайтон ва муридлар**, 26/IV да **Нурхон**, 27/IV да **Музикали комедиялардан саҳналар**.

Кино

25 АПРЕЛДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ОТАХОНЛАР» — Москва (17, 19, 20.40; телефон 33-05-01), Қозоғистон (ҳар соатда, телефон 35-24-92).
«СЕВИМЛИ МАСХАРАБОЗИМ» — М. Шайхзода номли (тоқ соатларда).
«ЎҒЛОНЛАР ДАВРИ» — Ўзбекистон ССР 25 йиллиги (тоқ соатларда).
«ТАВБА-ТАЗАРРУ» — Искра (20.00; телефон 39-14-59).
«ДАЙДИ» — Тошкент Советининг 50 йиллиги (16, 18.30, 21.00; телефон 78-47-25), Восток (16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).
«ГАР ЁНИМДА БЎЛМАСАНГ» — Ҳамза номли (17, 18.30, 21.00); К. Ёрматов номли (17, 20.00).
«ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» — Мир (тоқ соатларда, сўнгги сеанс 20.45 да).
«КИНГ-КОНГ ГРИППИ» — «Москва» кинотеатрининг видеосалони (17.30, 20.00).
«МЕРСЕДЕС»ДАГИ КИШИЛАРНИНГ ҲУЖЖАТЛАРИ» — Искра (12, 14.30, 17.15; телефон 39-14-59).
«БЎЙСУНМАС МАРКИЗА» — Санъат саройи (16.00; телефон 44-21-34, 44-21-44).
«УЧ БЎЙДОҚ ВА БИР ЧАҚАЛОҚ» — ВЛКСМ 30 йиллиги (жуфт соатларда).

26 АПРЕЛДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ОТАХОНЛАР» — Москва (11, 13.30, 15, 17, 19, 20.40; телефон 33-05-01), Қозоғистон (ҳар соатда, телефон 35-24-92).
«СЕВИМЛИ МАСХАРАБОЗИМ» — М. Шайхзода номли (тоқ соатларда).
«ЎҒЛОНЛАР ДАВРИ» — Ўзбекистон ССР 25 йиллиги (тоқ соатларда).
«ТАВБА-ТАЗАРРУ» — Искра (20.00; телефон 39-14-59).
«ДАЙДИ» — Тошкент Советининг 50 йиллиги (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 78-47-25), Восток (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).
«ГАР ЁНИМДА БЎЛМАСАНГ» — Ҳамза номли (12, 16, 18.30, 21.00), К. Ёрматов номли (11, 14, 17, 20.00).
«ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» — Мир (тоқ соатларда, сўнгги сеанс 20.45 да).
«КИНГ-КОНГ ГРИППИ» — «Москва» кинотеатрининг видеосалони (17.30, 20.00).
«МЕРСЕДЕС»ДАГИ КИШИЛАРНИНГ ҲУЖЖАТЛАРИ» — Искра (12, 14.30, 17.15; телефон 39-14-59).
«БЎЙСУНМАС МАРКИЗА» — Санъат саройи (11, 13.30, 16.00; телефон 44-21-34, 44-21-44).
«УЧ БЎЙДОҚ ВА БИР ЧАҚАЛОҚ» — ВЛКСМ 30 йиллиги (жуфт соатларда).

ТОШКЕНТЛИКЛАР ДИҚҚАТИГА!

Коммунистическая кўчасида жойлашган

ШАҲАР МЕВА-САБЗАВОТ ЯРМАРКАСИ 25-30 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ

ИШЛАЙДИ

Ярмаркада хилма-хил мева-сабзавот маҳсулотлари савдога чиқарилган.

Ярмарка соат 9 дан 19.00 гача ишлайди.

«ТАШПЛОДООВОЩПРОМ» (телефон — 55-98-29).

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги.

БАРЧА КИНО МУХЛИСЛАРИ УЧУН!

Тошкент шаҳри кинотеатрларида театр томошалари усулида ўтказилаётган фильмларнинг тажриба кўриги шаҳар аҳолиси ва пойтахт меҳмонларида катта қизиқиш уйғотмоқда.

Сизларни 26 апрель соат 19.00 да Ана шу усулда ташкил этилган фильмлар программасига намойишига

ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ:

«МОСКВА» кинотеатрида «Комедия жанри усталари» кинопрограммаси намойиш қилинади. «МЕН СЕВГАН МАСХАРАБОЗ» ва «БУЗОҚ ЙИЛИ» бадиий фильмлари кўрсатилади.

«ЧАЙКА» кинотеатрида Владимир Висоцкий хотирасига бағишланган кинопрограмма намойиш этилади. «ВЕРТИКАЛ» ва «ХОТИРА» бадиий фильмлари кўрсатилади.

ТОМОШАЛАРГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг кинолаштириш бошқармаси.

ТОШКЕНТ оқшоми

Газета ўзбек ва рус тилларида мустақил бир йилда 300 марта чиқади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р—12706 Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.00 да қўл қўйилган (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Тиражи — 75.131. Б. 2111. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10. Индекс 64690.